

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Спеціальність 035 «Філологія»

Спеціалізація 035.041 «Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»

Лінгвістичні особливості англомовних комедійних фільмонімів
(перекладацький аспект)

Допущено до захисту «__» _____ 2024 р.

Зав. каф. германської філології ____ канд. філол. наук, доцент Баранова С. В.

Виконала:
студ. групи ПР.м-31
Сердюк Аліна Віталіївна

Науковий керівник:
канд. філол. наук, доц.
Куліш Владислава Сергіївна

Суми 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ	6
1.1 Визначення поняття <i>фільмонім</i>	6
1.2 Особливості функціонування англомовних комедійних фільмонімів	8
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ КОМЕДІЙНИХ ФІЛЬМОНІМІВ	19
2.1 Жанрові особливості англомовних комедійних фільмонімів	19
2.2 Лексико-граматичні та семантичні особливості англомовних комедійних фільмонімів	25
Висновки до розділу 2	32
РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ КОМЕДІЙНИХ ФІЛЬМОНІМІВ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІЛЬМОНІМІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ПЕРЕКЛАДУ	34
3.1 Структурні особливості перекладу англомовних фільмонімів	34
3.2 Основні тактики та способи перекладу англомовних комедійних фільмонімів	40
3.3 Використання англомовних комедійних фільмонімів у навчальних вправах з практики перекладу з англійської мови	52
Висновки до розділу 3	58
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ.....	66
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	69
РЕЗЮМЕ (SUMMARY).....	73

ВСТУП

На сьогоднішній день стрімкий розвиток кінематографу дозволяє людям відчувати атмосферу різних часів, не подорожуючи, побувати у тій чи іншій країні, стати свідком різноманітних історій та переживати їх разом із героями. Обкладинкою фільму є його назва або фільмонім. Він є своєрідним ідентифікатором кінострічки, а також емоційним «конектором» з глядачем.

Своєрідність та цікавість мають відобразитися не лише в оригінальних фільмонімах, а й у перекладах різними мовами, що важливо при популяризації фільму та піднятті рейтингів. Тому перекладачам потрібно передати не лише зміст назви, а й адаптувати її відповідно до країни, враховуючи культурні та мовні особливості. Тема фільмонімів та їхнього перекладу висвітлена в працях зарубіжних (Л. Ксу, І. Нуарі, К. Норд, Р. Мерзугі, С. Сунь, Ч. Гао, Н. Алуск) та українських (Н. Б. Іваницька, Л. В. Шитик, Т. І. Крупеньова, О. О. Васильєва, Н. О. Грінченко, Л. М. Забрудська, Н. В. Журавель, О. В. Білецька) науковців.

Актуальність теми полягає у поглибленому описі та класифікації лінгвістичних особливостей англомовних комедійних фільмонімів, а також особливостей їх відтворення українською мовою.

Об'єктом дослідження є англомовні комедійні фільмоніми та їхні перекладені українською мовою відповідники.

Предметом дослідження є лінгвістичні особливості англомовних комедійних фільмонімів, а також основні тактики і способи їхнього перекладу.

Матеріал дослідження – назви англомовних комедій, які вийшли в прокат протягом 2023–2024 років, загальною кількістю сто вісімдесят чотири приклади, обраних із кінобази англомовного вебсайту *IMDb (Internet Movie Database)* та їхні офіційні переклади українською мовою, які представлені на українському вебсайті «Кіно-театр. UA».

Мета дослідження полягає у виокремленні лінгвістичних особливостей англомовних комедійних фільмонімів, а також визначенні основних тактик і способів їхнього перекладу українською мовою.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**:

- 1) визначити поняття *фільмонім*;
- 2) з'ясувати особливості комедійного фільму;
- 3) розглянути основні функції назви фільму;
- 4) дослідити особливості творення англомовних комедійних фільмонімів, а саме жанрові, лексико-граматичні та семантичні особливості;
- 5) дослідити структурні аспекти відтворення українською мовою англомовних комедійних фільмонімів;
- 6) визначити та проаналізувати основні тактики й способи перекладу назв англомовних комедій, що вийшли в прокат протягом 2023–2024 років;
- 7) розробити комплекс вправ з використанням англомовних комедійних фільмонімів та їхніх офіційних перекладів для занять з практики перекладу з англійської мови.

Методи дослідження. Для написання курсової роботи було використано загальнонаукові та лінгвістичні методи. Із застосованих загальнонаукових методів можна виокремити спостереження, аналіз, індукцію, дедукцію та узагальнення. Визначення необхідних понять здійснювалося за допомогою описового методу. Серед лінгвістичних методів дослідження у роботі було використано структурний метод для аналізу структурних особливостей англомовних фільмонімів, а також зіставно-порівняльний метод – для порівняння оригінальних фільмонімів та їхніх українських відповідників з метою виявлення лінгвістичних розбіжностей та особливостей перекладу.

Теоретична значущість полягає у розширенні теоретичної бази дослідження особливостей перекладу англомовних комедійних фільмонімів через комплексний лінгвістичний та перекладознавчий аналіз.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливому подальшому використанні узагальнень наукового дослідження у роботах з аналізу англomовних фільмонімів та особливостей їхнього перекладу, у лекційних курсах із мовознавства та перекладознавства, а також на заняттях з практики перекладу з англійської мови. Результати роботи можуть стати у нагоді для студентів і науковців, які займаються дослідженням даної теми.

Наукова новизна полягає у багатоаспектному підході до вивчення особливостей творення англomовних комедійних фільмонімів, а також в аналізі основних тактик та способів їхнього відтворення українською мовою.

Апробація результатів дослідження. Проблематика наукового дослідження висвітлена в тезах доповіді, опублікованих у збірці тез XI Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів та викладачів «Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства» (2024 рік). Також фахова стаття під назвою «Основні тактики та способи перекладу англomовних комедійних фільмонімів» подана до друку в міжнародний журнал *Advanced Linguistics*, який є правонаступником Вісника Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел, списку довідкових джерел, списку джерел ілюстративного матеріалу та резюме. Основний зміст роботи викладений на 61 сторінці, загальний обсяг роботи становить 78 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ

1.1 Визначення поняття *фільмонім*

У сучасному світі кіноіндустрія відіграє дуже вагомую роль. За допомогою фільмів людство може переживати різноманітний спектр емоцій, перебувати в напрузі чи навпаки розслабитися та насолоджуватися приємною картинкою, спостерігаючи за грою акторів. Фільми мають не лише розважальний характер, але й змушують задуматися над важливими життєвими питаннями та допомагають краще пізнати світ навколо.

Словники по-різному тлумачать термін *фільм*. За визначенням тлумачного словника української мови *фільмом* називають «твір кіномистецтва» або «кінокартину» [40]. У кембриджському словнику англійської мови, *фільм* – це серія рухомих зображень, що зазвичай показують у кіно або на телебаченні, і які часто розповідають певну історію [51], оксфордський словник називає терміном *фільм* серію рухомих зображень, записаних зі звуком, які розповідають історію для перегляду в кінотеатрі, по телевізору або на іншому пристрої [67], а тлумачний словник Коллінза характеризує *фільм* як послідовність зображень з рухомими об'єктами, зафіксованих камерою, що створює оптичну ілюзію безперервного руху при проектуванні на екран [56]. Розглядаючи вищенаведені визначення, можна сказати, що *фільм* здебільшого являє собою певну послідовність рухомих кадрів або зображень, які відносять до кіномистецтва та створюють з комерційною метою, оскільки їх транслюють кінотеатри, телебачення і т. п.

Важливу роль у сприйнятті фільму відіграє його назва. Назва фільму – це перший елемент, який привертає увагу глядачів, установлює з ними емоційний зв'язок, змушуючи їх з ентузіазмом переглянути кінострічку [22; 26]. Для назви

фільму використовують поняття *фільмонім*. За визначенням словника української ономастичної термінології Д. Г. Бучко «*фільмонім – це категорія слів, що охоплює рекламну функцію та функцію впливу, але відрізняється лаконічною структурою і містить риси, властиві назвам як самостійним мовним одиницям*» [42]. Фільмонім знайомить глядача безпосередньо з фільмом, слугуючи ключем до успішності та впізнаваності кінострічки [14].

З лінгвістичної точки зору *фільмонім* є складним словом, що складається з двох компонентів, а саме лексеми *фільм*, що позначає «*твір кіномистецтва*» [40], та словотворчого елементу *-онім*, що в перекладі з давньогрецької мови означає *ім'я* або *назва*. *Онімом* називають «*слово, словосполучення чи речення, що слугує для виділення іменованого ним об'єкта серед інших об'єктів, його індивідуалізації та ідентифікації; власне ім'я; власна назва*» [50]. Таким чином, *фільмонім* є різновидом власної назви або онімом, який позначає назву кінострічки.

Фільмонім являється брендом фільму, є його своєрідною торговою маркою. Він виконує функцію просування кінострічки, привертаючи увагу потенційних клієнтів, тобто глядачів [28; 37]. У результаті гарно підібрана назва фільму робить його успішним та широко впізнаваним. Таким чином, фільмонім являється ключовим елементом, необхідним для ідентифікації, промоції та формування глядацького сприйняття кінострічки.

Отже, кіноіндустрія є важливою частиною сучасного суспільства, оскільки фільми дозволяють людям переживати широкий спектр емоцій, мислити над життєвими питаннями та краще розуміти світ навколо. Ключову роль у сприйнятті фільму відіграє назва або фільмонім, що виступає брендом і так званою «торговою маркою», спонукаючи глядачів переглядати конкретний кінопродукт. Фільмонім є своєрідним «ім'ям» кінострічки, призначенням якого є ідентифікація, реклама, систематизація та формування сприйняття глядачів, а також здійснення впливу на рівень успішності та впізнаваності фільму.

1.2 Особливості функціонування англомовних комедійних фільмонімів

Фільми є невід'ємною складовою нашого життя. Вони охоплюють широкий спектр жанрів, кожен з яких пропонує аудиторії унікальний досвід та враження. Від бойовиків та фільмів жахів до драм, мелодрам та комедій, кінострічки здатні викликати різноманітні емоції, змушуючи глядачів поринати у різні кіносвіти.

Слово *жанр* першочергово походить з латинської мови, яке потім з'явилося у французькій, означаючи *рід* або *клас*. Цей термін широко використовується не лише в галузі кіно, а й у риторичі, літературознавстві, лінгвістиці, медіа і т. п. [17]. Словник Коллінза характеризує *жанр* як певний напрям літератури, живопису, музики, кіно чи іншого виду мистецтва, який розглядається як окремий клас, оскільки він має особливі характеристики [57]. Онлайн-платформа *Oxford Reference*, що містить велику кількість довідкових матеріалів, таких як енциклопедії, словники та інші академічні ресурси, має визначення поняття *кіножанри*. Вони характеризуються як способи, у які кіноіндустрія, критики, науковці та глядачі класифікують фільми, утворюючи структури, що формують продакшн [68].

Британський учений Стів Ніл, праці якого присвячені дослідженню кіноіндустрії, охарактеризував *жанри* як «особливі варіації поєднання кодів» [30]. Англомовний онлайн-ресурс, присвячений медіадослідженням, *Media-Studies* [20], містить різноманітні статті, дописи та наукові дискусії, пов'язані з аналізом медіа в різних формах, таких як кіно, телебачення, цифрові медіа тощо. Цей ресурс опублікував допис з детальним аналізом жанрової теорії, про яку писав Стів Ніл у своїх працях. У дописі розшифроване визначення, яке надав Стів Ніл поняттю *жанр*, а саме, що «*попосання фільму кодується за допомогою костюмів, декорацій, діалогів, недієгетичного звуку, кадрів і переміщень камери, техніки освітлення, нарративної структури та багатьох інших знаків. Фільми також можуть кодувати певні ідеології та цінності через зображення персонажів, обстановку й*

сюжет. Наприклад, використання костюмів може допомогти розмістити історію у певному соціальному та історичному контексті..., а використання пульсуючого серцебиття та моторошної музики у фільмі жахів здатне змусити нас зі страху заховатися під подушку» [32].

Також Стів Ніл стверджує, що «жанри є проявами повторень і відмінностей, а відмінності є вкрай важливими для жанрової економіки» [30; 25]. В англomовному блозі *Media Studies* можна знайти пояснення слів Стіва Ніла, що «фільми певного типу (жанру, як-от романтика чи жахи) повинні мати схожі риси, щоб глядачі знали, що це саме фільм жахів чи романтика, але також і відмінні риси, щоб зацікавити аудиторію. У цьому і полягає його теорія повторень та відмінностей» [31].

Існує велика кількість жанрів, кожен з яких має свої особливості, тобто своє «кодування». Словник з питань медіа та комунікації (англ. *A Dictionary of Media and Communication*) подає список «класичних» кіножанрів таких, як вестерн, комедія, мюзикл, воєнний, трилер, кримінал та детектив, нуар, жахи та наукова фантастика [55, с. 149]. Натомість кіножанрів значно більше, ніж подано у вищенаведеному списку, різні джерела подають різну кількість жанрів кіно.

Кінобаза українського вебсайту «Кіно-театр. UA», що є кінопорталом України» [76], містить розділи з новинами, рецензіями, статтями, інтерв'ю з кіноіндустрією, анонси кінопрем'єр, інформацію про кінорежисерів, акторів, рейтинги фільмів і загальні тенденції у кінематографі. Крім того, на сайті є розділ зі списками фільмів і серіалів, випущених у період з 1901 року по 2024 рік, а також широкий список кіножанрів, у межах якого можна здійснювати пошук фільмів та серіалів. До їхнього списку жанрів увійшли наступні тематичні напрями:

- 1) байопік («художній фільм, заснований на біографії реальної людини, тобто фільм-біографія» [47]);

- 2) бойовик («жанр видовищного фільму, який містить значну кількість трюків, сцен насильства, епізодів переслідування, ближнього бою, бійок, вибухів, перестрілок; головний герой найчастіше є рятівником певної особи / групи осіб чи світу в цілому, захисником закону й справедливості або месником» [43]);
- 3) вестерн («жанр фільму, класичним сюжетом якого є період завоювання та заселення західного кордону США приблизно між 1865 та 1890 роками [69, с. 450]);
- 4) воєнний фільм («жанр, у якому демонструються сцени війни» [69, с. 449]);
- 5) кримінал («фільм, центральним елементом якого є злочинна історія» [69, с. 101]);
- 6) драма («жанр кінематографа і телебачення, що зосереджується на внутрішніх переживаннях персонажів, які стикаються з емоційно складними темами» [4]);
- 7) документальний фільм («вид кіномистецтва, матеріалом якого виступають зйомки дійсних подій та осіб» [46, с. 16]);
- 8) історичний фільм («художній фільм, що показує минулі події, сюжет якого розгортається в межах історичного періоду» [70]);
- 9) мелодрама («фільм з музичним супроводом, який викликає емоційну реакцію у глядача [70]);
- 10) мюзикл («жанр, основу якого складають спів та хореографічні номери, що являють собою єдине ціле та поєднані єдиним художнім задумом» [46, с. 171]);
- 11) нуар або «чорний» фільм («стиль кіномистецтва, що поєднує такі елементи, як цинічність героїв, різкі світлові ефекти, часте використання ретроспектив, заплутані сюжети та глибинну екзистенціалістську філософію» [61]);

- 12) пригоди («кіножанр, в основі якого лежить історія про подвиги та мандри головного героя» [34]);
- 13) пародія (жанр, у якому «доброзичливо та їдко глузують з кінохітів, жанрів або навіть цілих напрямів у кінематографі» [46, с. 178]);
- 14) політичний фільм («твір, тема і сюжет якого безпосередньо пов'язані з політикою – міжнародними проблемами, питаннями держави та влади тощо» [46, с. 183]);
- 15) катастрофа («жанр фільму, в центрі сюжету якого значні (іноді глобальні) катастрофи, стихійні лиха, епідемії тощо» [46, с. 203]);
- 16) романтика («жанр, у якому позитивно зображені любовні стосунки, настрої переважно сентиментальний або емоційний, а кохання подається як рятівний дар» [69]);
- 17) роуд-муві або дорожнє кіно («фільми, основа сюжету яких містить автомобільні перегони і подорожі на машинах» [46, с. 153]);
- 18) сімейний фільм («жанр, який містить контент, прийнятний для молодших глядачів, проте містить елементи фільму, орієнтовані на дорослу аудиторію, наприклад, промовисті жарти та гумор» [35]);
- 19) трилер (жанр, що «використовує специфічні засоби, щоб викликати у глядача активне співпереживання, пов'язане зі збудженням сильних емоцій: тривожного очікування, неспокою, страху тощо» [46, с. 194]);
- 20) фантастика («жанр, що характеризується історіями, пов'язаними з конфліктами між наукою і технологіями, людською природою і соціальною організацією у футуристичних або фантастичних умовах, які створюються за допомогою характерної іконографії, зображень і звуків, часто отриманих завдяки технології спецефектів» [69]);
- 21) фентезі («жанр, що охоплює широкий спектр тем – від великих мандрів і битв між добром і злом до сюжетів про героїзм, кохання та пошук власної ідентичності» [19]);

- 22) еротика («жанр, основним елементом якого є голизна» [46, с. 155]);
- 23) арт-хаус («фільм, призначений бути серйозним мистецьким продуктом, а не кінорозвагою для маси людей» [58]);
- 24) хорор або жахи (жанр, у якому «за допомогою зображення тривожних і моторошних сюжетів намагаються викликати у глядачів емоції страху, тривоги, відрази, шоку, напруження і, звісно, жаху» [69]);
- 25) фільм-концерт;
- 26) танці;
- 27) спорт;
- 28) комедія тощо [76].

У рамках нашого дослідження особливу увагу ми приділили жанру кінокомедії, що вважається найстарішим жанром художнього кіно [46, с. 162]. Енциклопедія сучасної України трактує поняття *кінокомедія* як «жанр кіно, у якому зображено явища, що належать до естетичної категорії комічного» [41]. Таким чином, комедії мають дарувати глядачам усмішку й позитивні емоції та викликати сміх. Цільова аудиторія має розслабитися та отримати почуття радості й відпочинку. На думку південноафриканського коміка та сценариста Тревора Ноа: *«Найперша мета комедії – розсмішити людей. Усе, що глибше, – це вже бонус. Деякі коміки намагаються змусити людей сміятися і замислитися над соціально важливими питаннями, але комедія, за своєю природою, покликана дарувати людям сміх. Якщо люди не сміються, це не комедія. Ось так просто»* [36].

Комедія є самостійним жанром, проте доволі частим явищем у кіноіндустрії є включення до комедії елементів інших кіножанрів. Так, наприклад з'явилася романтична комедія, тобто поєднання комедії та романтики або комедійна драма – поєднання комедії та драми у межах одного кінопродукту. Таке явище в індустрії кіно отримало назву *гібридний жанр*. Словник з питань медіа та комунікації видання Оксфорд називає *гібридним жанром* комбінацію двох або більше жанрів

[55, с. 192]. Таким чином, комедія може мати елементи багатьох інших жанрів, що має комерційну мету – привернути увагу любителів не лише комедій, а й трилерів, бойовиків, жахів і т. д., тим самим підвищити рейтинги фільму та отримати більше прибутку.

Комедійний фільм, як і будь-який інший, містить ряд компонентів, які в сукупності формують повноцінний продукт кіномистецтва. До основних елементів кінострічки можна віднести:

- 1) назву (перше, на що звертають увагу глядачі, будуючи асоціативні зв'язки з фільмом);
- 2) сюжетну лінію (послідовність подій, які розгортаються на екрані та складають основу історії);
- 3) персонажів (дійові особи, які рухають своїми вчинками сюжет кінокартини);
- 4) діалоги (репліки персонажів, які розкривають їхні взаємовідносини);
- 5) музичний супровід (звукове оформлення для підсилення емоційної складової сюжету);
- 6) візуальну складову (загальні кадри та наявність спецефектів, що формують образну частину фільму) [29].

Поєднання та взаємозв'язок усіх наведених компонентів створюють загальне художнє та емоційне враження цільової аудиторії на певний кінопродукт. У контексті нашого дослідження особливу увагу буде приділено першому елементу, а саме назві комедійного фільму або фільмоніму.

Як і всі фільмоніми інших жанрів кіномистецтва, комедійні фільмоніми за своєю структурою поділяються на три групи, а саме:

- 1) фільмоніми-словоформи (наявність однієї простої, але яскравої лексеми);
- 2) фільмоніми-словосполучення (двокомпонентні інформативні назви з клієнтоорієнтовним позитивним впливом);
- 3) фільмоніми-речення (багатокомпонентні найменування) [24].

Остання група має найбільшу інформативність та у комедійному жанрі зазвичай вирізняється наявністю комічного ефекту. Цей ефект підсилюють різні виразні засоби та мовні фігури такі, як епітети, метафори, каламбури, антитеза, іронія і т. п [39].

Щодо функціональної складової фільмонімів ученими було виокремлено п'ять основних функцій, а саме номінативну, рекламну, інформативну, прагматичну та прогностичну.

Номінативна функція являється фундаментальною функцією, адже полягає в здатності ідентифікувати та виокремлювати конкретний кінопродукт серед інших. Фільмонім виступає своєрідним *ім'ям* кінострічки та дозволяє точно визначити, про який саме фільм йдеться мова. Ця функція є особливо важливою, оскільки існує велика кількість кінострічок різних жанрів, які за допомогою фільмонімів є впорядкованими та систематизованими. Окрім того, номінативна функція забезпечує юридичний статус фільму, оскільки назва відноситься до інтелектуальної власності, тому може бути захищеною від незаконного використання та розповсюдження [6].

Рекламна функція назви кінострічки полягає у її здатності привертати увагу цільової аудиторії та спонукати зацікавитися кінопродуктом. Ключовими завданнями рекламної функції є:

- 1) привернення уваги (високий рівень оригінальності, провокативності та метафоричності назви впливає на кількість глядачів стрічки);
- 2) інтригування (викликати бажання дізнатися більше про сюжет фільму);
- 3) запам'ятовування (закарбувати назву фільму у пам'яті потенційних глядачів задля здійснення комерційної та маркетингової мети);
- 4) створення бренду (окремі назви фільмів можуть стати самостійними брендами, що полегшує просування наступних частин у межах однієї франшизи) [33].

Особливістю рекламних текстів є стислість та лаконічність, проте висока інформативність та завершеність думки. Такі тексти мають запам'ятатися та спонукати цільову аудиторію до конкретних дій, а саме до перегляду кінострічки, тим самим піднявши загальні рейтинги переглядів та збільшивши прибуток.

Рекламний прийом здійснюється за допомогою різних вербальних та невербальних засобів. До вербальних засобів відносять назва фільму або фільмонім та рекламних слоган, що передає основну ідею рекламної компанії. Глядачів заманюють словами та фразами, використовуючи епітети, метафори, гіперболи, порівняння, антитези, еліптичні та парцеляційні конструкції, вищий та найвищий ступені порівняння прикметників та різні розділові знаки. До невербальних засобів відносять візуальні елементи такі, як шрифти, кольорова гамма, малюнки та графічні елементи [11, с. 419–420]. Усі вищенаведені засоби створюють цілісний яскравий рекламний продукт, який привертає увагу клієнтів та просуває витвір кіномистецтва.

Інформативна функція дозволяє цільовій аудиторії отримати початкову інформацію про кінострічку, що допомагає зорієнтуватися в кінопропозиціях та створити певні очікування від потенційного перегляду. Інформаційна функція може «натякати» на сюжетну лінію фільму та ключові події, надавати інформацію стосовно жанру, тематику, головних персонажів та ідейне спрямування. Окрім цього, може встановлюватися зв'язок з першоджерелом фільму, на якому базується його сюжет, а також передаватися настрої, загальна атмосфера та емоційний стан кінострічки [15, с. 122].

Прагматична функція полягає у здійсненні емоційного впливу на глядача, а також зворотньої реакції. Тобто фільмоніми можуть викликати радість, здивування, напругу, інтригу та навіть страх, щоб зачепити аудиторію та змусити її подивитися стрічку. Також може здійснюватися маніпуляційний ефект, який досягається завдяки натякам або підказкам щодо сюжетної лінії фільму. Для

створення обох ефектів – емоційного та маніпуляційного – у фільмонімах використовують експресивно-забарвлену лексику та різні стилістичні засоби [9].

Прогностична функція фільмонімів тісно пов'язана з інформативною, оскільки надає цільовій аудиторії за допомогою ланцюжка асоціативних слів відомості щодо жанру та сюжету кінострічки. Також у випадку пріквелів або рімейків можуть встановлюватися зв'язки з попередніми частинами чи фільмами. Іншими словами фільмонім нагадує глядачам про вже створені кінопродукти та «натякає» на нові продовження [37].

Окрім вищенаведених функцій, китайський дослідник Баї Цайхонг виокремив естетичну функцію назв фільмів. Вона має на меті пробудити зацікавленість та певні кіноасоціації потенційного глядача, а також емоційно його налаштувати. Таким чином, чим більш привабливою є назва фільму, тим більша аудиторія буде залучена до його перегляду. Важливими характеристиками виступають образність та художня виразність, а саме метафоричність, алегоричність та гра символів можуть викликати яскраві візуальні образи. Крім цього, не менш важливою є звукова естетика назви, а саме мелодійність та ритмічність, що сприяють кращому запам'ятовуванню та приємному сприйняттю на слух [15, с. 122].

Варто наголосити, що усі вищеописані функції фільмонімів тісно взаємодіють між собою та в деяких випадках перегукуються, створюючи у комплексі, цілісне функціонування в межах конкретних кінострічок.

Німецька дослідниця та перекладачка Крістіан Норд, дотримуючись системного підходу, виокремила шість функцій назв, до яких відносяться:

- 1) розрізняюча функція (полягає у використанні неповторного імені, що точно передає ключовий зміст назви);
- 2) фатична функція (стосується довжини назви та рівня складності її запам'ятовування);
- 3) метатекстова функція (реалізується за допомогою невербальних засобів);

- 4) референтна функція (реалізується із залученням референтів для людей різних культур);
- 5) експресивна функція (стосується емоційності та виразності назв, що досягаються за допомогою використання прикметників, прислівників, позитивних та негативних конотацій тощо);
- 6) називна функція (полягає у спонуканні цільової аудиторії до конкретних дій) [27].

Отже, фільми є невід'ємною частиною нашого життя, завдяки яким люди можуть переживати спектр різноманітних емоцій. Позитивні емоції, які є важливими для суспільства у нелегкі часи, можна отримати, переглядаючи кінокомедії. Одним із основних елементів комедійної стрічки являється фільмонім, що виконує низку функцій, а саме номінативну, рекламну, прагматичну, прогностичну, естетичну тощо. Фільмонім ідентифікує кінострічку, знайомить її безпосередньо з потенційним глядачем, встановлюючи з ним емоційні зв'язки.

Висновки до розділу 1

У першому розділі представленої кваліфікаційної роботи нами було здійснено аналіз теоретичних аспектів англомовних фільмонімів. На основі різноманітних словникових джерел ми дослідили значення терміну *фільмонім*. Фільмонім виступає ідентифікатором кінопродукту, а також є одним із головних інструментів маркетингової комунікації. Окрім цього, нами було проведено етимологічний аналіз цього терміну, у якому поєднуються два елемента – основа *фільм* та компонент *-онім*, що вказує на приналежність до категорії власних назв, вказуючи на те, що фільмонім є назвою фільму.

У роботі ми дослідили аспекти англомовних фільмонімів саме комедійного жанру з детальним описом його особливостей. До тогож було розглянуто класифікацію інших кінематографічних жанрів, таких як байопік, бойовик,

вестерн, військовий фільм, драма, документальний фільм, історичний фільм, мелодрама, мюзикл, нуар, пригодницький, пародія, політичний фільм, катастрофа, романтика, роуд-муві, сімейний фільм, трилер, фантастика, фентезі, еротика, арт-хаус, хорор, фільм-концерт, танці, спорт і т. д. У рамках зазначеної класифікації було виокремлено феномен жанрової гібридизації, який демонструє поєднання різних жанрових форм у межах одного кінопродукту. Це кінематографічне явище є розповсюдженим серед комедійного жанру.

Також ми проаналізували основні елементи комедійного фільму, одним із яких була назва фільму або фільмонім. Говорячи про структурну типологію фільмонімів, вони поділяються на фільмоніми-словоформи, фільмоніми-словосполучення та фільмоніми-речення. Ця класифікація враховує морфологічну та синтаксичну організацію назв кінострічок.

Окремим аспектом нашого дослідження став функціональний аналіз фільмонімів, у рамках якого нами було проаналізовано базові функції, а саме номінативну, рекламну, інформативну, прагматичну та прогностичну. Також було розглянуто естетичний аспект назв фільмів та системну класифікацію фільмонімів за методологією дослідниці К. Норд, до якої увійшли розрізняюча, фатична, метатекстова, референтна, експресивна та називна функції.

Таким чином, перший розділ розкриває сутність кінематографічного світу та підкреслює багатоаспектну природу фільмоніма як одного з ключових елементів кіноіндустрії.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ КОМЕДІЙНИХ ФІЛЬМОНІМІВ

2.1 Жанрові особливості англомовних комедійних фільмонімів

Кінокомедія вважалася та продовжує вважатися «легким» жанром кіномистецтва. Одним із основних завдань цього жанру є перенесення відчуття безпосередності та життєрадісності у фільм, аби глядач зміг відволіктися від своїх буденних проблем та іронічно подивитися на них з іншого боку.

У США кінокомедія зародилася на початку 1900-х років у вигляді німого кіно. Основоположником американської комедії вважають режисера, сценариста, продюсера та кіноактора Мака Сеннета. Його фільми мали ексцентричну складову так, як у сюжетах персонажі давали ляпаса один одному, гналися за кимось, падали, урізалися в стіни, перелітали через паркани і т. д. Окрім цього, відбувалося висміювання представників влади, наприклад, образ невдахи-поліцейського, що подобалося тодішній аудиторії. Зірковими комедійними акторами та акторками того часу були Чарлі Чаплін, Бастер Кітон, Ліліан Гіш та Мері Пікфорд [1; 70]. З часом поступово почали з'являтися звукові комедійні кінострічки на кшталт «Виховання крихітки» (1938) (англ. *Bringing Up Baby*) [74; 94].

На відміну від ексцентричної американської комедії англійський кінематограф знімав стрічки, у яких демонстрували комічне зіставлення повсякденних ситуацій з дійсним життям. Такий підхід виявився успішним, що спровокувало появу школи англійської кінокомедії на студії кінопродюсера Майкла Белкона. Таким чином, у 1950-х роках світ побачив комедійні стрічки «Сміх в раю» (1951) (англ. *Laughter in Paradise*) [89; 98] М. Дзампі та «Банда з Лавендер Гілл» (1951) (англ. *The Lavender Hill Mob*) [71; 104] Ч. Крайтона тощо,

які вирізнялися своєю інтелектуальністю та іронічністю і набули популярності не лише в Англії, а й у Німеччині, Італії, США та Франції [1, с. 135].

З плином часу англomовний кінематограф удосконалювався змінював свої стилі, що спричинило модернізацію комедійного жанру в світі кіно. Цільова аудиторія бажала чогось нового та незвичного, тому кінорежисери почали змішувати різні кіножанри в межах одного продукту, тобто розпочали гібридизацію жанрів. Епоха нового Голлівуду припала на 1960–1970-ті роки, що відзначилася новаторськими та інноваційними фільмами, кинувши виклик традиційності [18, с. 17]. Так з'явилися романтичні комедії, кримінальні драми і т. п., які захоплювали своєю незвичністю та новизною втомленого від класики глядача. Нині фахівці кінематографічної справи продовжують розвивати гібридизацію жанрів, поєднуючи в одному фільмі два, три та більше кіножанрів.

Досліджуючи назви англomовних комедійних стрічок 2023 та 2024 років, ми помітили, що суто комедійних фільмів виявилось менше ніж комедій поєднаних з іншими жанрами. Для детального ознайомлення ми провели жанровий аналіз фільмонімів, узятих із кінобази англomовного вебсайту *IMDb* [97], спираючись на жанровий розподіл фільмів, розміщений в кінобазі українського вебсайту «*Кіно-театр. UA*» [76], результати якого відобразили в наступній класифікації:

- 1) комедія: *No Hard Feelings* (2023), *About My Father* (2023), *Joy Ride* (2023), *There's Something in the Barn* (2023), *You Are So Not Invited to My Bat Mitzvah* (2023), *Old Dads* (2023), *Life Upside Down* (2023), *Bottoms* (2023), *Paint* (2023), *Quiz Lady* (2023), *Fool's Paradise* (2023), *Self Reliance* (2023), *Problemista* (2023), *A Little White Lie* (2023), *The Re-Education of Molly Singer* (2023), *The Donor Party* (2023), *Theater Camp* (2023), *The Miracle Club* (2023), *The List* (2023), *The Rat Catcher* (2023), *Community: The Movie* (2023), *The Swan* (2023), *The Book of Clarence* (2024), *Ricky Stanicky* (2024), *French Girl* (2024), *My Old Ass* (2024), *Lousy Carter* (2024), *Snack Shack* (2024), *Summer Camp* (2024), *Not Another Church*

Movie (2024), Space Cadet (2024), The Fabulous Four (2024), Running On Empty (2024), Incoming (2024), Between the Temples (2024), The Problem with People (2024);

- 2) комедія + драма: *Sick Girl (2023), Ezra (2023), American Fiction (2023), Book Club: The Next Chapter (2023), Are You There God? It's Me, Margaret (2023), Wildflower (2023), Good Grief (2023), Champions (2023), Poor Things (2023), Magic Mike's Last Dance (2023), The Adults (2023), You Hurt My Feelings (2023), Scrapper (2023), Bad Behaviour (2023), My Happy Ending (2023), 80 for Brady (2023), Miller's Girl (2024), Kinds of Kindness (2024), Crew (2024), A Real Pain (2024), Anora (2024), Kneecap (2024), Longing (2024), Goodrich (2024), Rumours (2024), The Fall Guy (2024);*
- 3) комедія + романтика: *Beautiful Disaster (2023), How to Fall in Love by Christmas (2023), Maybe I Do (2023), The Christmas Classic (2023), Your Place or Mine (2023), The Other Zoey (2023), Best. Christmas. Ever (2023), What Happens Later (2023), A Tourist's Guide to Love, Somebody I Used to Know (2023), At Midnight (2023), Beautiful Wedding (2024), Upgraded (2024), Irish Wish (2024), Players (2024), Addition (2024);*
- 4) комедія + пригоди: *Strays (2023), Teenage Mutant Ninja Turtles: Mutant Mayhem (2023), Heroes of the Golden Masks (2023), Ghosted (2023), Vacation Friends 2 (2023), Leo (2023), Riddle of Fire (2023), Sonic The Hedgehog 3 (2024), Red One (2024), Sasquatch Sunset (2024), The Wild Robot (2024), 200% Wolf (2024);*
- 5) комедія + кримінал: *Murder Mystery 2 (2023), Nandor Fodor and the Talking Mongoose (2023), The Out-Laws (2023), Lift (2024), The Instigators (2024), The Gentlemen (2024), Greedy People (2024);*
- 6) комедія + бойовик: *Hidden Strike (2023), Freelance (2023), Bad Boys: Ride or Die (2024), The Killer's Game (2024), My Spy: The Eternal City (2024), Jackpot! (2024);*

- 7) комедія + сімейний фільм: *Rally Road Racers* (2023), *Family Switch* (2023), *10 Lives* (2024);
- 8) комедія + жахи: *Renfield* (2023), *Totally Killer* (2023), *The Radleys* (2024);
- 9) комедія + мюзикл: *Mother of the Bride* (2024);
- 10) комедія + спорт: *The Underdoggs* (2024);
- 11) комедія + історичний фільм: *Unfrosted* (2024);
- 12) комедія + фентезі: *The American Society of Magical Negroes* (2024)
- 13) комедія + пригоди + сімейний фільм: *The Super Mario Bros. Movie* (2023), *Elemental* (2023), *Migration* (2023), *PAW Patrol: The Mighty Movie* (2023), *Ruby Gillman*, *Teenage Kraken* (2023), *Chicken Run: Dawn of the Nugget* (2023), *We Have a Ghost* (2023), *The Magician's Elephant* (2023), *Despicable Me 4* (2024), *The Garfield Movie* (2024), *Orion and the Dark* (2024), *Saving Bikini Bottom: The Sandy Cheeks Movie* (2024), *Paddington in Peru* (2024), *Woody Woodpecker Goes to Camp* (2024);
- 14) комедія + драма + романтика: *Love Again* (2023), *Asteroid City* (2023), *She Came to Me* (2023), *My Big Fat Greek Wedding 3* (2023), *Happiness for Beginners* (2023), *Sitting in Bars with Cake* (2023), *Sometimes I Think About Dying* (2023), *Rye Lane* (2023), *Shortcomings* (2023), *A Family Affair* (2024);
- 15) комедія + пригоди + фантастика: *Guardians of the Galaxy Vol. 3* (2023), *Shazam! Fury of the Gods* (2023), *Ghostbusters: Frozen Empire* (2024), *Borderlands* (2024);
- 16) комедія + драма + байопік: *Dumb Money* (2023), *The Great Escaper* (2023), *BlackBerry* (2023), *Bank of Dave* (2023);
- 17) комедія + фентезі + сімейний фільм: *Candy Cane Lane* (2023), *Dashing Through the Snow* (2023), *Harold and the Purple Crayon* (2024);
- 18) комедія + пригоди + фентезі: *Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves* (2023), *Nimona* (2023);

- 19) комедія + романтика + фантастика: *The Pod Generation (2023)*, *Robots (2023)*;
- 20) комедія + драма + трилер: *Saltburn (2023)*, *Helen's Dead (2023)*;
- 21) комедія + романтика + бойовик: *Shotgun Wedding (2023)*;
- 22) комедія + пригоди + романтика: *Barbie (2023)*;
- 23) комедія + мюзикл + сімейний фільм: *Trolls Band Together (2023)*;
- 24) комедія + жахи + сімейний фільм: *Haunted Mansion (2023)*;
- 25) комедія + драма + спорт: *Next Goal Wins (2023)*;
- 26) комедія + драма + жахи: *A Different Man (2024)*;
- 27) комедія + фантастика + бойовик: *Kung Fury: The Movie (2023)*;
- 28) комедія + фантастика + кримінал: *They Cloned Tyrone (2023)*;
- 29) комедія + кримінал + бойовик: *The Retirement Plan (2023)*;
- 30) комедія + фантастика + сімейний фільм: *Spy Kids: Armageddon (2023)*;
- 31) комедія + жахи + фентезі: *Beetlejuice Beetlejuice (2024)* тощо [76].

Зважаючи на отримані результати, ми встановили, що суто комедійні фільми складають лише 25,9 % від загальної кількості (184 приклади) досліджуваних комедійних кінострічок 2023–2024 років. Решта, а саме 74,1 %, складають комедії у поєднанні з іншими жанрами. Це демонструє діаграма відсоткового співвідношення (рис. 2.1), створена за допомогою онлайн-сервісу *Canva* [16]. Отримані дані свідчать про те, що сьогоденній кінематограф підлаштовується до потреб цільової аудиторії, яка не обмежується лише переглядом суто комедійних стрічок. Сучасні глядачі прагнуть дивитися фільми різних жанрів з додаванням комедійної складової.

З огляду на класифікацію можна сказати, що популярними жанровими гібридами є комедійні драми та романтичні комедії, що може свідчити про попит на більш глибокі та емоційно насичені комедійні історії. Окрім цього, пригодницькі фільми з додаванням комедійних елементів також користуються популярністю серед кінолюбителів.

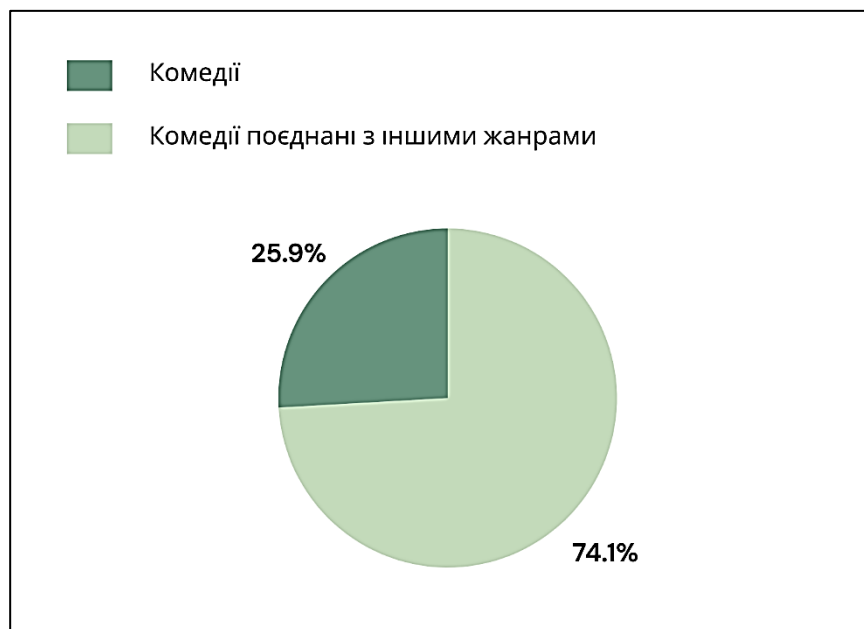

Рис. 2.1. Відсоткове співвідношення комедій до комедій, поєднаних із іншими жанрами 2023–2024 рр.

Отже, на основі проаналізованого матеріалу, можна сказати, що комедія як жанр кіно упродовж століття зазнав етапів видозміни, починаючи від простих ексцентричних форм до більш складних форм жанрової гібридизації. На своїх початкових етапах розвитку комедія відображала побутові комічні ситуації, які зіставляли з повсякденним життям, проте згодом цей жанр еволюціонував у більш емоційну складову за потребами сучасного кіноглядача.

Комедійну трансформацію демонструє проведений аналіз сучасних фільмів, які виходили в прокат протягом 2023–2024 років. Результати аналізу показали, що більшість стрічок (74,1 %) є комедіями з елементами інших жанрів. Це свідчить про відхід від традиційних комедійних сюжетів та потребу цільової аудиторії в новизні та нестандартності. Однак, навіть різножанрові комедійні стрічки виконують свою головну функцію – зберігання позитивної та смішної складової у сюжеті.

2.2 Лексико-граматичні та семантичні особливості англомовних комедійних фільмонімів

Назва фільму або фільмонім є початковою інформацією, яку дізнається потенційний глядач кінострічки. Саме цей елемент формує перший емоційний зв'язок з аудиторією та перші враження від ще непереглянутого фільму. Тому творці кінематографу ретельно підходять до питання підбору назви, яка має бути простою, лаконічною та легко запам'ятовуватися. Окрім цього, назва повинна бути помітною, несхожою на інші та певним чином «натякати» на ідею або ключові моменти сюжету фільму.

Для того, щоб назва стрічки була особливою і змогла зацікавити глядачів, «кіномейкери» застосовують лінгвістичні й рекламні техніки на різних мовних рівнях, починаючи від структурної складової фільмоніму, закінчуючи лексичним наповненням, використанням каламбуру, синтаксичних засобів експресії, таких як парцеляція, риторичні питання, еліпсис і т. д, мовних фігур на кшталт гіперболи, метонімії, іронії тощо, фонетичних прийомів таких, як алітерація, рима і багато іншого [24, с. 218–219].

Деякі фільмоніми мають схожу структуру та мовні особливості, що свідчить про підпорядкування однаковим моделям будови. Дослідниця О. Васильєва, яка займається вивченням структурних особливостей англомовних власних назв, у тому числі й фільмонімів, розрізняє однокомпонентні, двокомпонентні та багатоконпонентні конструкції [2, с. 67].

Спираючись на запропоновану О. Васильєвою класифікацію, ми провели детальний аналіз оригінальних назв англомовних комедійних фільмів за 2023 та 2024 роки, узятих із онлайн-ресурсу *IMDb* [97], що є англомовною кінобазою, у межах якого з'ясували не лише структурні, а й лексико-граматичні та семантичні особливості фільмонімів.

1. Однокомпонентні конструкції. Такий структурний вид вирізняється своєю стислістю та лаконічністю так, як має у своєму складі лише один елемент. Серед досліджуваних англомовних фільмонімів можна виокремити групу іменникових односкладових конструкцій. Вони, у свою чергу, поділяються на іменники у формі однини (*Barbie (2023)*, *Elemental (2023)*, *Migration (2023)*, *Renfield (2023)*, *Saltburn (2023)*, *Paint (2023)*, *Wildflower (2023)*, *Poison (2023)*, *Scrapper (2023)*, *Frasier (2023)*, *Lift (2024)*, *Crew (2024)*, *Jackpot! (2024)*, *Longing (2024)*, *Incoming (2024)*, *Addition (2024)*) та іменники у формі множини (*Strays (2023)*, *Bottoms (2023)*, *Champions (2023)*, *Robots (2023)*, *Shortcomings (2023)*, *Borderlands (2024)*, *Players (2024)*, *Rumours (2024)*, *Winner (2024)*, *Wolfs (2024)*). Також серед однокомпонентних фільмонімів зустрічаються прикметники (*Ghosted (2023)*, *Unfrosted (2024)*) та дієприкметник доконаного виду (*Upgraded (2024)*).

2. Двокомпонентні конструкції. Ця схема теж відноситься до лаконічної структури, адже не містить надлишкових компонентів та є достатньо короткою по довжині. Однак такі конструкції є більш інформативними, ніж однослівні варіанти фільмонімів.

Серед двокомпонентних назв можна виокремити іменникові сполуки, у яких іменник є головним словом. Такі словосполучення можуть містити лексеми-визначники іменника, наприклад, артиклі, числівники, присвійні та вказівні займенники, які «конкретизують значення іменникового словосполучення» [62]. У нашому випадку – це означений артикль *the* (*The Holdovers (2023)*, *The Adults (2023)*, *The Machine (2023)*, *The List (2023)*, *The Inventor (2023)*, *The Swan (2023)*, *The Radleys (2024)*, *The Underdoggs (2024)*, *The Instigators (2024)*). Окрім цього, можна прослідкувати поєднання іменника з іменником (*Shotgun Wedding (2023)*, *Asteroid City (2023)*, *Joy Ride (2023)*, *Family Switch (2023)*, *Dream Scenario (2023)*, *Quiz Lady (2023)*, *Rye Lane (2023)*, *Theater Camp (2023)*, *Hit Man (2023)*, *Animal Control (2023)*, *Beetlejuice Beetlejuice (2024)*, *Sasquatch Sunset (2024)*, *Snack Shack (2024)*, *Summer Camp (2024)*, *Space Cadet (2024)*, *Saturday Night (2024)*) та іменника

з іменником, з яких перший стоїть у присвійному відмінку (*Fool's Paradise* (2023), *Miller's Girl* (2024), *Tiger's Apprentice* (2024)). Також зустрічаються комбінації прикметника з іменником, де перший елемент є залежним від другого (*Haunted Mansion* (2023), *Hidden Strike* (2023), *Poor Things* (2023), *Dumb Money* (2023), *Sick Girl* (2023), *Old Dads* (2023), *American Fiction* (2023), *Good Grief* (2023), *Bad Behaviour* (2023), *Twisted Metal* (2023), *Beautiful Wedding* (2024), *Mean Girls* (2024), *Irish Wish* (2024), *Greedy People* (2024), *French Girl* (2024)) та іменника з числівником (*Moana 2* (2024), *200% Wolf* (2024)).

3. Багатокомпонентні конструкції. Ці структурні схеми є найбільш інформативними, оскільки містять багато компонентів у складі. У розрізі нашого дослідження ми розділили багатокомпонентні фільмоніми на трикомпонентні назви та назви, будова яких складається більше трьох складників. Причиною такого розподілу було те, що деякі трискладові англомовні фільмоніми мають схожі іменникові комбінації як і двокомпонентні назви, за виключенням лише одного елемента-визначника, а саме неозначеного артикля *a* (*A Family Affair* (2023), *A Real Pain* (2024), *A Different Man* (2024)), означеного артикля *the* (*The Family Plan* (2023), *The Great Escaper* (2023), *The Pod Generation* (2023), *The Christmas Classic* (2023), *The Other Zoey* (2023), *The Retirement Plan* (2023), *The Magician's Elephant* (2023), *The Donor Party* (2023), *The Miracle Club* (2023), *The Rat Catcher* (2023), *The Killer's Game* (2024), *The Wild Robot* (2024), *The Fabulous Four* (2024), *The Garfield Movie* (2024), *The Fall Guy* (2024)), присвійного займенника *my* (*My Happy Ending* (2023), *My Old Ass* (2024)) та додавання числівника, що вказує на вихід наступної частини вже знайомої глядачам кінострічки (*Murder Mystery 2*, *Vacation Friends 2*).

Також можна прослідкувати трикомпонентні конструкції, у складі яких прийменники місця (*Running On Empty* (2024), *Paddington in Peru* (2024), *Between the Temples* (2024)) та два іменника, поєднаних прийменником *of*, що виражає

родовий відмінок (*Riddle of Fire (2023)*, *Bank of Dave (2023)*, *Kinds of Kindness (2024)*).

До того ж, досліджуючи трискладові назви комедійних фільмів, ми помітили приклади повних простих речень. Ці конструкції є граматично завершеними, оскільки містять головні члени речення, а саме підмет та присудок, та мають цілісну думку. Прикладами повних речень є такі назви англomовних стрічок: *Next Goal Wins (2023)*, *Beau Is Afraid (2023)*, *They Cloned Tyrone (2023)*.

Наступною категорією багатокomпонентних конструкцій є фільмоніми, що мають у складі більше трьох елементів. Вони містять найбільше інформації про фільм, однак не розкривають усіх таємниць. Це можуть бути певні натяки на ключові моменти з використанням імен героїв або подій, що будуть відбуватися у стрічці. Проте створюється ефект загадковості та інтриги, адже до кінця невідомо, чого варто очікувати.

Деякі багатoeлементні моделі мають схожу структуру з двокомпонентними та трикомпонентними моделями та налічують у своєму складі декілька вищезазначених комбінацій. Це можуть бути одночасно поєднання іменників із залежними від них прикметниками та означеними артиклями, а також застосування прийменника *of* чи наявність присвійності і т. п. (*Guardians of the Galaxy Vol. 3 (2023)*, *Magic Mike's Last Dance (2023)*, *Heroes of the Golden Masks (2023)*, *Richard the Stork and the Mystery of the Great Jewel (2023)*, *My Big Fat Greek Wedding 3 (2023)*, *A Little White Lie (2023)*, *A Tourist's Guide to Love (2023)*, *The Magician's Elephant (2023)*, *The Re-Education of Molly Singer (2023)*, *The Wonderful Story of Henry Sugar (2023)*, *The Book of Clarence (2024)*, *The Problem with People (2024)*, *Mother of the Bride (2024)*, *Harold and the Purple Crayon (2024)*, *Orion and the Dark (2024)*, *The American Society of Magical Negroes (2024)*).

Окрім цього, багатокomпонентні конструкції можуть бути повними реченнями. За метою висловлювання їх можна розділити на риторично-питальні речення (*Are You There God? It's Me, Margaret (2023)*) та розповідні моделі, у

межах яких за предикативними ознаками ми виокремили стверджувальні конструкції (*There's Something in the Barn (2023)*, *She Came to Me (2023)*, *We Have a Ghost (2023)*, *You Hurt My Feelings (2023)*, *Sometimes I Think About Dying (2023)*) та фільмонім-заперечення (*You Are So Not Invited to My Bat Mitzvah (2023)*). Усі назви-речення є простими, складних форм виявлено не було.

Варто зауважити, що серед розповідних фільмонімів є приклад інверсійної конструкції. Інверсією називають стилістичну фігуру, яка змінює звичний порядок слів у реченні з метою надання виразності та особливого забарвлення фрази [12; 48]. Назва англомовної комедії *Somebody I Used to Know (2023)* [102] створена за допомогою інверсії, а саме займенник *somebody* стоїть на початку конструкції, хоча згідно правил порядку слів в англійському реченні має стояти після слова *know*. У нашому випадку інверсія використана для наголошення саме слова *somebody*, що є ядром фрази та створює інтригу, спонукаючи глядача дізнатися більше.

Також з-поміж багатокomпонентних англомовних фільмонімів ми помітили тенденцію до вживання двокрапки у структурі назви. Цей пунктуаційний знак використовують для розділення основної інформації від другорядної, позначаючи головну назву кінострічки, а після двокрапки – уточнення або розширення цієї назви [33]. До того ж таким чином може позначатися назва наступної частини вже знайомого глядачам фільму. Зокрема це стосується пріквелів (кінематографічних творів, події яких відбуваються хронологічно раніше за події у створеній стрічці [52]) та сіквелів (кінотворів, які продовжують сюжет уже розпочатої історії [63]). Прикладами такого структурного прийому є наступні фільмоніми: *Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves (2023)*, *PAW Patrol: The Mighty Movie (2023)*, *Teenage Mutant Ninja Turtles: Mutant Mayhem (2023)*, *Kung Fury: The Movie (2023)*, *Chicken Run: Dawn of the Nugget (2023)*, *Book Club: The Next Chapter (2023)*, *My Spy: The Eternal City (2024)*, *Ghostbusters: Frozen Empire (2024)*, *Bad Boys: Ride or Die (2024)* *Saving Bikini Bottom: The Sandy Cheeks Movie (2024)*.

Крім структурних та лексичних особливостей англомовних фільмонімів, важливими інформаторами кінострічок є семантичні особливості їхніх назв, оскільки вони виконують інформативну функцію, певним чином «натякаючи» глядачам на сюжетну лінію фільму. Фільмоніми можуть містити різноманітну інформацію стосовно головних героїв стрічки, основних подій, місця, часових рамок тощо.

Дослідниця Т. Крупеньова у межах свого семантичного аналізу англомовних фільмонімів виокремила три категорії, а саме фільмоніми, що вказують на героя, фільмоніми, що вказують на час і місце дії та змішані фільмоніми, які поєднують у собі елементи з інших категорій [24, с. 219]. Аналізуючи семантичні особливості оригінальних назв сучасних англомовних комедій, узятих з онлайн-бази англомовних фільмів, серіалів та відеоматеріалів *IMDb* [97], ми звернулися до вищезазначених семантичних категорій, деталізувавши деякі з них відповідно до отриманих результатів дослідження.

1. Фільмоніми, що вказують на героя. До цієї категорії увійшли назви комедій, що містять безпосередньо ім'я героя (*Barbie* (2023), *Renfield* (2023), *Nimona* (2023), *Jules* (2023), *Leo* (2023), ***Ruby Gillman***, *Teenage Kraken* (2023), *Magic Mike's Last Dance* (2023), *Beau Is Afraid* (2023), *The Re-Education of Molly Singer* (2023), *Nandor Fodor and the Talking Mongoose* (2023), *Are You There God? It's Me, Margaret* (2023), *The Wonderful Story of Henry Sugar* (2023), *The Other Zoey* (2023), *Bank of Dave* (2023), ***Harold*** and the Purple Crayon (2024), *The Book of Clarence* (2024), *Lisa Frankenstein* (2024), *Beetlejuice Beetlejuice* (2024)) або лексеми, які вказують на його професію, рід діяльності чи соціальний статус (*Strays* (2023), ***Heroes of the Golden Masks*** (2023), *Shazam! Fury of the Gods* (2023), *The Great Escaper* (2023), *The Donor Party* (2023), ***Totally Killer*** (2023), *Hit Man* (2023), *Champions* (2023), *The Rat Catcher* (2023), *Crew* (2024), ***The Killer's Game*** (2024), *Space Cadet* (2024), *Players* (2024), *Winner* (2024)).

Окрім цього, ми виокремили фільмоніми, що містять лексеми, які стосуються теми інституту сім'ї. Наприклад: *About My **Father*** (2023), *Shotgun **Wedding*** (2023), *Beautiful **Wedding*** (2024), *The **Family Plan*** (2023), *Family **Switch*** (2023), *A **Family Affair*** (2023), *Old **Dads*** (2023), *Mother of the **Bride*** (2024).

Також зустрічалися фільмоніми, що містять лексичні маркери категорії «тварини», вказуючи на те, що кінострічка буде прямо чи метафорично стосуватися якоїсь тварини чи тварин: *PAW **Patrol: The Mighty Movie*** (2023), *The **Swan*** (2023), *Animal **Control*** (2023), *The **Magician's Elephant*** (2023), *Wolfs* (2024), *Sonic The **Hedgehog 3*** (2024), *Tiger's **Apprentice*** (2024), *200% **Wolf*** (2024).

2. Фільмоніми, що вказують на час та місце дії. Такі назви містять лексичні маркери місця, тобто інформуючи глядачів, де відбуваються події у фільмі (*Haunted **Mansion*** (2023), *Asteroid **City*** (2023), *There's Something in the **Barn*** (2023), *Book **Club: The Next Chapter*** (2023), *Sitting in **Bars** with Cake* (2023), *Rye **Lane*** (2023), *The **Miracle Club*** (2023), *Theater **Camp*** (2023), *Borderlands* (2024), *Between the **Temples*** (2024), *Summer **Camp*** (2024)) та маркери часу, які показують, коли саме відбуваються ті чи інші кіноситуації (*At **Midnight*** (2023), *What Happens **Later*** (2023), *Saturday **Night*** (2024)).

У рамках цієї категорії ми виокремили фільмоніми, що містять лексичні елементи, які стосуються «різдвяного часу», а саме: *How to Fall in Love by **Christmas*** (2023), *The **Christmas Classic*** (2023), *Best. **Christmas. Ever*** (2023), *Dashing Through the **Snow*** (2023), *The Best **Christmas Pageant Ever*** (2024), що свідчить про різдвяну тематику фільмів. Також зустрічалися назви комедій з лексемами приналежності до певної країни: *American **Fiction*** (2023), *French **Girl*** (2024), *Irish **Wish*** (2024).

3. Категорія змішаних фільмонімів. Ця група назв у своєму складі містить елементи вищеописаних першої та другої категорій, тому надає найбільше інформації стосовно майбутніх подій сюжету комедійної стрічки. Наприклад: *Dungeons & Dragons: Honor Among **Thieves*** (2023), *Chicken **Run: Dawn of the***

Nugget (2023), Fool's Paradise (2023), My Big Fat Greek Wedding 3 (2023), Spy Kids: Armageddon (2023), Orion and the Dark (2024), My Spy: The Eternal City (2024), The American Society of Magical Negroes (2024), Sasquatch Sunset (2024), Ghostbusters: Frozen Empire (2024), Paddington in Peru (2024).

Таким чином, варто наголосити, що творення фільмонімів є складним явищем, адже творці кінематографу використовують різноманітні підходи в структурному, лексичному, граматичному та семантичному аспектах. Було виявлено три структурні моделі фільмонімів, а саме однокомпонентні, двокомпонентні та багатоконпонентні комедійні назви, останні з яких вирізняються більшою інформативністю, оскільки налічують найбільше елементів. Багатоскладові фільмоніми можуть виступати повноцінними реченнями, які попри свою інформативність направлені на збереження інтриги, приховуючи всі деталі сюжету стрічки. Результати семантичного аналізу фільмонімів показали основні групи, на які поділяються групи. Вони стосуються лексичних маркерів, які вказують на героїв, часові та просторові характеристики, а також можуть одночасно мати елементи декількох груп.

Висновки до розділу 2

У другому розділі кваліфікаційної роботи ми провели жанровий аналіз англomовних фільмонімів 2023–2024 років, під час якого було виявлено явище гібридизації комедійного жанру з іншими кіножанрами. Кількісний аналіз продемонстрував 74,1% комедійних гібридів, значну частину якого склали поєднання комедії з романтикою, драмою та пригодами. Це показує зростаючий попит аудиторії на новизну та відхід від традиційності.

Також на основі опрацьованого наукового матеріалу були виявлені особливості творення англomовних фільмонімів. За структурою англomовні назви поділяються на три основні групи: однокомпонентні, двокомпонентні та багатоконпонентні. Аналіз показав, що однокомпонентна група фільмонімів

представлена одиничними іменниками однини та множини, прикметниками та дієприкметниками доконаного виду.

Серед двокомпонентних конструкцій зустрічалися приклади іменникових словосполучень, які мали у складі визначники іменника, поєднання двох іменників та іменника з прикметником. Група багатоконпонентних конструкцій є найбільш інформативною. Виявлено моделі з артиклями, присвійними займенниками та числівниками. Багатоконпонентні моделі також включають повні речення різних комунікативних типів.

До того ж у роботі ми дослідили семантичні аспекти англомовних фільмонімів комедійного жанру. Було розглянуто три категорії, а саме назви, що вказують на героя, назви, які вказують на місце та час подій і категорія змішаних фільмонімів. У межах першої категорії ми виокремили комедійні назви з ім'ям героя, його професії, родом діяльності чи соціальним статусом. Крім того, ми розрізнили назви з лексичними маркерами родинної та анімалістичної тематики.

Друга категорія, окрім лексем місця та часу, включає групу «різдвяних» назв і найменувань, які містили маркери приналежності до певної країни. Третя категорія увібрала фільмоніми, що містять лексичні елементи з перших двох категорій.

Таким чином, другий розділ розкриває основні аспекти творення фільмонімів, демонструючи їхню жанрову, структурну та семантичну різноплановість.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ КОМЕДІЙНИХ ФІЛЬМОНІМІВ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІЛЬМОНІМІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ПЕРЕКЛАДУ

3.1 Структурні особливості перекладу англомовних фільмонімів

Кінокомедія завжди відігравала важливу роль у житті суспільства, адже саме цей жанр дає можливість розслабитися та зарядитися позитивними емоціями, викликаючи сміх. Особливо зараз, коли люди відчують стрес через нестабільну ситуацію у світі або особисті негаразди, комедійні стрічки є дієвим інструментом відволікання від щоденних проблем та джерелом життєвого оптимізму. У формуванні першого враження цільової аудиторії важливу роль відіграє назва кінострічки, або фільмонім. Її завдання не лише розкрити жанр та ключову ідею фільму, а й зацікавити глядача, змусивши його переглянути стрічку.

Фільмонім – це не лише назва фільму, це також відображення бренду кінокомпанії. Тому, важливу роль у відтворенні назв кінострічок грає структурна відповідність, оскільки наявність спільних структурних елементів у назвах франшиз чи серій фільмів впливають на розпізнаваність бренду, закарбовуючи його у пам'яті цільової аудиторії. Однак існують випадки, коли не завжди перекладачам вдається повністю відтворити назву фільму, на що впливають культурні, прагматичні фактори, а також граматичні й синтаксичні відмінності мов, які вимагають вдаватися до локалізації, усічення чи навпаки додавання елементів у мові перекладу [38].

Основою нашого дослідження стали особливості відтворення українською мовою назв англомовних комедій загальною кількістю 184 одиниці, які вийшли в прокат протягом 2023 та 2024 років, наявних у кінобазі українського вебсайту «Кіно-театр. UA» [76]. Оригінальні назви комедій та огляди на них були взяті з англомовної кінобази *IMDb (Internet Movie Database)* [97], а також з

американського вебсайту *Rotten Tomatoes* [100], що містить відгуки, рецензії і рейтинги на англomовне кіно та телебачення.

Проаналізувавши переклади англomовних комедійних фільмонімів за кількістю компонентів, можна виокремити однокомпонентні конструкції відтворені однокомпонентними відповідниками (*Barbie* – укр. *Барбі*, *Elemental* – укр. *Стухії*, *Migration* – укр. *Переліт*, *Renfield* – укр. *Ренфілд*, *Freelance* – укр. *Фрілансер*, *Saltburn* – укр. *Солтберн*, *Nimona* – укр. *Німона*, *Leo* – укр. *Лео*, *Paint* – укр. *Живопис*, *Bottoms* – укр. *Невдахи*, *Champions* – укр. *Чемпіони*, *Jules* – укр. *Джулс*, *Problemista* – укр. *Проблеміста*, *Poison* – укр. *Отрута*, *Scrapper* – укр. *Забіяка*, *Frasier* – укр. *Фрейзер*, *Lift* – укр. *Зліт*, *Players* – укр. *Гравці*, *Upgraded* – укр. *Оновлено*, *Crew* – укр. *Екіпаж*, *Thelma* – укр. *Тельма*, *Jackpot!* – укр. *Джекпот!*, *Anora* – укр. *Анора*, *Kneecap* – укр. *Кнікан*, *Longing* – укр. *Туга*, *Incoming* – укр. *Новачки*, *Addition* – укр. *Доповнення*, *Goodrich* – укр. *Гудріч*, *Rumours* – укр. *Чутки*, *Winner* – укр. *Віннер*) та двокомпонентними відповідниками (*Strays* – укр. *Кудлаті перці*, *Ghosted* – укр. *Небезпечне побачення*, *Wildflower* – укр. *Дика квітка*, *If* – укр. *Уявні друзі*, *Unfrosted* – укр. *Без глазури*, *Wolfs* – укр. *Самотні вовки*), двокомпонентні конструкції відтворені двокомпонентними відповідниками (*Shotgun Wedding* – укр. *Нестримне весілля*, *Love Again* – укр. *Знову любов*, *Poor Things* – укр. *Бідолашні створіння*, *Dumb Money* – укр. *Шалені гроші*, *Role Play* – укр. *Рольові ігри*, *Sick Girl* – укр. *Шалені дівчата*, *Family Switch* – укр. *Родинний обмін*, *Old Dads* – укр. *Літні татусі*, *American Fiction* – укр. *Американське читиво*, *Dream Scenario* – укр. *Сценарій сну*, *Good Grief* – укр. *Солодка скорбота*, *Helen's Dead* – укр. *Гелен мертва*, *Totally Killer* – укр. *Абсолютний вбивця*, *Dancing Queen* – укр. *Королева танцю*, *Rye Lane* – укр. *Житній провулок*, *Theater Camp* – укр. *Театральний табір*, *Bad Behaviour* – укр. *Погана поведінка*, *Hit Man* – укр. *Найманий вбивця*, *Mrs. Davis* – укр. *Місіс Девіс*, *Twisted Metal* – укр. *Покручений метал*, *Miller's Girl* – укр. *Фаворитка Міллера*, *10 Lives* – укр. *10 життя*, *Beetlejuice Beetlejuice* – укр. *Бітлджус*

Бімлджюс, Mean Girls – укр. Зінсовані дівчиська, *Sasquatch Sunset* – укр. Пригоди Бігфутів, *Moana 2* – укр. Ваяна 2, *Irish Wish* – укр. Ірландське бажання, *Lisa Frankenstein* – укр. Ліза Франкенштейн, *Tiger's Apprentice* – укр. Учень Тигра, *Ricky Stanicky* – укр. Пікі Стенікі, *Lousy Carter* – укр. Паршивий Картер, *Snack Shack* – укр. Снек Шек, *Summer Camp* – укр. Літній табір, *Greedy People* – укр. Жадібні люди, *Space Cadet* – укр. Космічний кадет, *Saturday Night* – укр. Суботній вечір, *The Radleys* – укр. Сім'я Редлі, *200% Wolf* – укр. 200% Вовк).

Також зустрічаються двоскладові фільмоніми відтворені однокомпонентними відповідниками, що зумовленого наявністю неперекладного українською мовою означуваного артикля *the* в оригінальних назвах кінострічок (*The Holdovers* – укр. Залишені, *The Adults* – укр. Дорослі, *The Machine* – укр. Машина, *The Inventor* – укр. Винахідник, *The List* – укр. Список, *The Swan* – укр. Лебідь, *The Gentlemen* – укр. Джентльмени, *The Underdoggs* – укр. Аутсайдері, *The Instigators* – укр. Підбурювачі), та трикомпонентними відповідниками (*Haunted Mansion* – укр. Маєток з привидами, *Hidden Strike* – укр. Місія на двох, *Joy Ride* – укр. Check-in у халепу, *You People* – укр. Ваші і наші, *Fool's Paradise* – укр. Рай для дурня, *Animal Control* – укр. Контроль за тваринами), що здебільшого зумовлено використанням у перекладах додаткових прийменникових частин, таких, як «з», «на», «у», «для», «за», щоб деталізувати назви кінострічок та надати аудиторії чіткіше розуміння щодо сюжету фільмів.

Окрім цього, можна виокремити групу трикомпонентних фільмонімів ідентично відтворених за кількістю компонентів (*Anyone But You* – укр. Люблю тебе ненавидіти, *Next Goal Wins* – укр. Наступний гол – переможний, *Beau Is Afraid* – укр. Усі страхи Бо, *Murder Mystery 2* – укр. Загадкове вбивство 2, *Candy Cane Lane* – укр. Кенді Кейн Лейн, *Life Upside Down* – укр. Життя догори ногами, *Happiness for Beginners* – укр. Щастя для початківців, *What Happens Later* – укр. Що стається пізніше, *My Happy Ending* – укр. Мій щасливий фінал, *Riddle of Fire* – укр. Загадка про вогонь, *80 for Brady* – укр. 80 для Брейді, *They Cloned Tyrone* –

укр. Вони клонували Тайрона, *Wicked Little Letters* – укр. Злісні маленькі листи, *Deadpool & Wolverine* – укр. Дедпул і Росомаха, *The Garfield Movie* – укр. Гарфілд у кіно, *Despicable Me 4* – укр. Нікчемний я 4, *Drive-Away Dolls* – укр. Лялі їдуть далі, *My Old Ass* – укр. Моя стара дуна, *Running On Empty* – укр. На холостому ході); відтворених однокомпонентними (*Rally Road Racers* – укр. Звіротачки, *The Rat Catcher* – укр. Щуролов, *The Fall Guy* – укр. Каскадер) та двокомпонентними відповідниками (*No Hard Feelings* – укр. Без образ, *About My Father* – укр. Тамусів уїкенд, *Maybe I Do* – укр. Можливо, так, *Kinds of Kindness* – укр. Види милосердя, *The Family Plan* – укр. Сімейний план, *The Great Escaper* – укр. Великий утікач, *The Pod Generation* – укр. Репродукція майбутнього, *The Christmas Classic* – укр. Різдвяна пригода, *The Other Zoey* – укр. Інша Зої, *A Family Affair* – укр. Сімейна справа, *The Retirement Plan* – укр. Пенсійний план, *The Donor Party* – укр. Вечірка донорів, *The Miracle Club* – укр. Клуб Чудес, *The Wild Robot* – укр. Дикий робот, *The Killer's Game* – укр. Гра кілера, *A Real Pain* – укр. Справжній біль, *A Different Man* – укр. Інша людина, *Between the Temples* – укр. Між храмами, *The Fabulous Four* – укр. Чудова четвірка), які здебільшого мають два елементи у своїй структурі через наявність в англійському варіанту фільмонімів неозначеного та означеного артиклів та невідтворюваність їх в українському перекладі.

До того ж можна виокремити групу багатокомпонентних фільмонімів, які мають у складі чотири та більше складників. Багатокомпонентні назви англійських комедійних кінострічок відтворені різними способами, а саме такою ж кількістю компонентів в українському варіанті перекладу (*The Super Mario Bros. Movie* – укр. Брати Супер Маріо в кіно, *Ruby Gillman, Teenage Kraken* – укр. Кракен-дівча на ім'я Рубі, *Red, White & Royal Blue* – укр. Червоний, білий та королівський синій, *She Came to Me* – укр. Вона прийшла до мене, *We Have a Ghost* – укр. У нас є привид, *You Hurt My Feelings* – укр. Ти поранив мої почуття, *Dashing Through the Snow* – укр. Мчимо ми крізь сніг, *Sometimes I Think About Dying* – укр. Іноді я думаю про смерть, *Nandor Fodor and the Talking Mongoose* –

укр. *Нандор Фодор і мангуст, що говорить, Not Another Church Movie* – укр. *Не чергове церковна кіно, Woody Woodpecker Goes to Camp* – укр. *Дятел Вуді вирушає у табір*), з меншою кількістю компонентів (*How to Fall in Love by Christmas* – укр. *Як закохатися до Різдва, Heroes of the Golden Masks* – укр. *Герої золотих масок, Richard the Stork and the Mystery of the Great Jewel* – укр. *Пташиний ульот 2, The Wonderful Story of Henry Sugar* – укр. *Чудова історія Генрі Шугара, The Re-Education of Molly Singer* – укр. *Перевиховання Моллі Сінгер, A Little White Lie* – укр. *Маленька невинна брехня, Somebody I Used to Know* – укр. *Хтось, кого я знала, A Tourist's Guide to Love* – укр. *Маршрут до кохання, Based on a True Story* – укр. *Засновано на реальних подіях, The Book of Clarence* – укр. *Книга Кларенса, Mother of the Bride* – укр. *Мати нареченої, Orion and the Dark* – укр. *Оріон і Темряк, The American Society of Magical Negroes* – укр. *Американське товариство негрів-чарівників, The Best Christmas Pageant Ever* – укр. *Найкраща Різдвяна вистава, The Problem with People* – укр. *Проблема з людьми*), щоб не обтяжувати додатковими елементами назви, які й без того є довгими, а також уникнути надмірної описовості за допомогою таких перекладацьких прийомів, як спрощення (*My Big Fat Greek Wedding 3* – укр. *Моє велике грецьке весілля 3*) та вилучення слів (*Guardians of the Galaxy Vol. 3* – укр. *Вартові Галактики 3*), або навпаки відтворення більшою кількістю компонентів, щоб конкретизувати назву за допомогою додавання прийменників або сполучників (*Your Place or Mine* – укр. *До тебе чи до мене, Vacation Friends 2* – укр. *Друзі по відпустці 2, The Magician's Elephant* – укр. *Як слониха впала з неба*).

Досліджуючи структурні особливості відтворення англомовних фільмонімів українською мовою, окрім вищезазначених, було помічено відтворення окличного речення окличним (*Shazam! Fury of the Gods* – укр. *Шазам! Лють Богів, Jackpot!* – укр. *Джекпот!*) та питального речення питальним (*Are You There God? It's Me, Margaret* – укр. *Ти тут, Боже? Це я, Маргарет*). Також було виокремлено групу ідентично відтворених українською мовою фільмонімів з елементом уточнення,

який досягається за допомогою використання двокрапки (*Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves* – укр. *Підземелля і дракони: Честь злодіїв*, *PAW Patrol: The Mighty Movie* – укр. *Щенячий патруль: Мегакіно*, *Teenage Mutant Ninja Turtles: Mutant Mayhem* – укр. *Підлітки-мутанти Черепашки-ніндзя: Погром мутантів*, *Kung Fury: The Movie* – укр. *Кунг Ф'юрі: Фільм*, *Chicken Run: Dawn of the Nugget* – укр. *Втеча з курника: Світанок наггетсів*, *Book Club: The Next Chapter* – укр. *Книжковий клуб: Наступний розділ*, *Spy Kids: Armageddon* – укр. *Діти шпигунів: Армагеддон*, *Community: The Movie* – укр. *Спільнота: Фільм*, *Ghostbusters: Frozen Empire* – укр. *Мисливці на привидів: Крижана імперія*, *Bad Boys: Ride or Die* – укр. *Погані хлопці: Все або нічого*, *My Spy: The Eternal City* – укр. *Мій шпигун: Вічне місто*, *Saving Bikini Bottom: The Sandy Cheeks Movie* – укр. *Сенді Щікс: Порятунок Бікіні Боттом*).

Окрім того, були виявлені повні графічні вітворення назв кінострічок (*Maggie Moore(s)* – укр. *Метті Мур(у)*, *BlackBerry* – укр. *БлекБеррі*, *LaRoy* – укр. *ЛаРой*), а також відтворення парцеляційної конструкції (*Best. Christmas. Ever* – укр. *Найкраще. Різдво. У житті!*). У цьому випадку парцеляція (поділ на частини [66]) як стилістичний прийом використана для виділення смислових акцентів назви кінострічки та посилення емоційного ефекту на глядачів.

Отже, у перекладах досліджуваних фільмонімів переважають структурні моделі з одним, двома та трьома елементами у складі, проте зустрічаються й багатоконпонентні назви, які налічують чотири та більше компонентів. Для збереження лаконічності та семантичної прозорості деякі назви кінострічок були передані за допомогою графічного відтворення, використання ідентичних пунктуаційних знаків та парцеляційних конструкцій. Однак зустрічалися фільмоніми, які були локалізовані за допомогою додавання чи зменшення кількості елементів через синтаксичні та граматичні відмінності мов.

3.2 Основні тактики та способи перекладу англомовних комедійних фільмонімів

Переклад назв фільмів є важливим та водночас доволі складним завданням для перекладачів, адже потрібно брати до уваги не лише жанрові та структурні особливості, а й культурну специфіку мови оригіналу та мови перекладу. Якщо не зважати на культурні особливості різних країн, можуть трапитися випадки, коли дослівно перекладена назва стрічки є незрозумілою для іншомовних глядачів, або безглуздою чи навіть образливою, що порушує мовні норми країни перекладу. Тому необхідно ретельно підбирати тактики перекладу фільмонімів, щоб уникнути неприємностей та непорозумінь міжнародного рівня.

Ученими було виокремлено три основні тактики, якими можна оперувати при перекладі фільмонімів, а саме прямий переклад, трансформація та непрямий переклад або повна заміна назви [23]. Ми проаналізували тактики перекладу англомовних комедійних фільмонімів 2023–2024 років, і на основі проведеного аналізу виокремили різні специфіко-прагматичні групи відтворення назв українською мовою в межах вищезазначених тактик.

Тактика прямого перекладу здебільшого використовується при відсутності культурно-специфічної інформації. Такий переклад вважають найбільш адекватним та точним порівняно з іншими тактиками, тобто він направлений на максимальне збереження початкового задуму [14; 23].

У межах прямого перекладу було виявлено 24 фільмоніми (13,2 %), відтворених українською мовою за допомогою прийому транскодування, тобто передачею графічної чи звукової форми лексеми вихідної мови засобами алфавіту цільової мови [5]: *Barbie* – укр. *Барбі*, *Asteroid City* – укр. *Астероїд-сими*, *Renfield* – укр. *Ренфілд*, *Saltburn* – укр. *Солтберн*, *BlackBerry* – укр. *БлекБеррі*, *Nimona* – укр. *Німона*, *Candy Cane Lane* – укр. *Кенді Кейн Лейн*, *Leo* – укр. *Лео*, *Maggie Moore(s)* – укр. *Мерті Мур(у)*, *Jules* – укр. *Джулс*, *Problemista* – укр. *Проблеміста*, *LaRoy* –

укр. *ЛаРоу*, *Frasier* – укр. *Фрейзер*, *Borderlands* – укр. *Бордерлендз*, *Thelma* – укр. *Тельма*, *Jackpot!* – укр. *Джекпот!*, *Anora* – укр. *Анора*, *Кнікап* – укр. *Кнеесар*, *Goodrich* – укр. *Гудріч*, *Winner* – укр. *Віннер*, *Beetlejuice Beetlejuice* – укр. *Бітлджюс Бітлджюс*, *Lisa Frankenstein* – укр. *Ліза Франкенштейн*, *Ricky Stanicky* – укр. *Рікі Стенікі*, *Snack Shack* – укр. *Снек Шек*.

До того ж було помічено шість випадків використання такого способу перекладу, як вибір варіантного відповідника (3,3 %), тобто вибір відповідно до контексту одного з можливих лексико-семантичних варіантів, наведених у словнику [5]: *Magic Mike's Last Dance* – укр. *Супер Майк: Останній танець*, *Dumb Money* – укр. *Шалені гроші*, *Family Switch* – укр. *Родинний обмін*, *Best. Christmas. Ever* – укр. *Найкраще. Різдво. У жуммі!*, *A Little White Lie* – укр. *Маленька невинна брехня*, *My Harry Ending* – укр. *Мій щасливий фінал*.

Також було виокремлено 47 фільмонімів перекладені за допомогою калькування, тобто способу перекладу, при якому відтворюється структурна модель лексичних одиниць вихідної мови без збереження фонетичної чи орфографічної форм, і зазвичай для цього обирають перший по списку відповідник у словнику [5; 44]: *How to Fall in Love by Christmas* – укр. *Як закохатися до Різдва*, *Kung Fury: The Movie* – укр. *Кунг Ф'юрі: Фільм*, *Red, White & Royal Blue* – укр. *Червоний, білий та королівський синій*, *She Came to Me* – укр. *Вона прийшла до мене*, *Book Club: The Next Chapter* – укр. *Книжковий клуб: Наступний розділ*, *The Holdovers* – укр. *Залишені*, *We Have a Ghost* – укр. *У нас є привид*, *Sitting in Bars with Cake* – укр. *Сидячи в барах з тортом*, *Happiness for Beginners* – укр. *Щастя для початківців*, *Life Upside Down* – укр. *Життя догори ногами*, *What Happens Later* – укр. *Що стається пізніше*, *Wildflower* – укр. *Дика квітка*, *The Adults* – укр. *Дорослі*, *Champions* – укр. *Чемпіони*, *You Hurt My Feelings* – укр. *Ти поранив мої почуття*, *Helen's Dead* – укр. *Гелен мертва*, *The Machine* – укр. *Машина*, *At Midnight* – укр. *Опівночі*, *Shortcomings* – укр. *Недоліки*, *Community: The Movie* – укр. *Спільнота: Фільм*, *The Inventor* – укр. *Винахідник*, *The*

List – укр. *Список*, *80 for Brady* – укр. *80 для Брейді*, *They Cloned Tyrone* – укр. *Вони клонували Тайрона*, *Are You There God? It's Me, Margaret* – укр. *Ти тут, Боже? Це я, Маргарет*, *Sometimes I Think About Dying* – укр. *Іноді я думаю про смерть*, *Poison* – укр. *Отрута*, *Self Reliance* – укр. *Самодостатність*, *Scraper* – укр. *Забіяка*, *The Swan* – укр. *Лебідь*, *Players* – укр. *Гравці*, *Crew* – укр. *Екіпаж*, *Longing* – укр. *Туга*, *Addition* – укр. *Доповнення*, *Rumours* – укр. *Чутки*, *My Spy: The Eternal City* – укр. *Мій шпигун: Вічне місто*, *The Problem with People* – укр. *Проблема з людьми*, *Ghostbusters: Frozen Empire* – укр. *Мисливці на привидів: Крижана імперія*, *Despicable Me 4* – укр. *Нікчемний я 4*, *My Old Ass* – укр. *Моя стара дупа*, *Between the Temples* – укр. *Між храмами*, *200% Wolf* – укр. *200% Вовк*, *Upgraded* – укр. *Оновлено*, *Sonic The Hedgehog 3* – укр. *Їжак Сонік 3*, *French Girl* – укр. *Француженка*, *The Underdoggs* – укр. *Аутсайдеру*, *The Instigators* – укр. *Підбурювачі*. Проведений аналіз показав, що таким способом перекладу, як калькування було перекладено найбільшу частину назв англомовних кінокомедій 2023–2024 років, а саме 25,9 % (рис. 3.1).

Окрім вищезазначеного, до тактики прямого перекладу можна віднести фільмоніми-словосполучення, утворені за допомогою прикметника та іменника, які відтворені тією ж самою моделлю поєднання: *The Great Escaper* – укр. *Великий утікач*, *The Other Zoey* – укр. *Інша Зої*, *Old Dads* – укр. *Літні татусі*, *Bad Behaviour* – укр. *Погана поведінка*, *Hit Man* – укр. *Найманий вбивця*, *Twisted Metal* – укр. *Покручений метал*, *American Fiction* – укр. *Американське читиво*, *The Wild Robot* – укр. *Дикий робот*, *A Real Pain* – укр. *Справжній біль*, *A Different Man* – укр. *Інша людина*, *The Fabulous Four* – укр. *Чудова четвірка*, *Lousy Carter* – укр. *Паршивий Картер*, *Irish Wish* – укр. *Ірландське бажання*, *Greedy People* – укр. *Жадібні люди*.

Також були виокремлені випадки, коли під час перекладу фільмонімів категорія числа не була збережена, причиною чого стали граматичні відмінності елементів вихідної мови та мови перекладу [14]: *Sick Girl* (одн.) – укр. *Шалені*

дівчата (мн.), *The Donor Party* (одн.) – укр. *Вечірка донорів* (мн.), *The Miracle Club* (одн.) – укр. *Клуб Чудес* (мн.), *Elemental* (одн.) – укр. *Стихії* (мн.), *10 Lives* (мн.) – укр. *10 життя* (одн.).

Прямий переклад також може охоплювати назви кінострічок, у складі яких є два іменника, один з яких має присвійну форму (*Teenage Mutant Ninja Turtles: Mutant Mayhem* – укр. *Підлітки-мутанти Черепашки-ніндзя: Погром мутантів*, *Spy Kids: Armageddon* – укр. *Діти шпигунів: Армагеддон*) або атрибутивне значення (*Dream Scenario* – укр. *Сценарій сну*). Ще одним прикладом схожої семантичної моделі є оригінальні назви-словосполучень, які мають у складі прийменник *of* [14]: *Heroes of the Golden Masks* – укр. *Герої золотих масок*, *The Re-Education of Molly Singer* – укр. *Перевиховання Моллі Сінгер*, *The Wonderful Story of Henry Sugar* – укр. *Чудова історія Генрі Шугара*, *Bank of Dave* – укр. *Банк Дейва*, *The Book of Clarence* – укр. *Книга Кларенса*, *Mother of the Bride* – укр. *Мати нареченої*, *Kinds of Kindness* – укр. *Види милосердя*. Підсумовуючи все вищенаведене, можна зробити висновок, що тактика прямого перекладу була використана для відтворення 106 (57,2 %) англомовних комедійних фільмонімів (рис. 3.1).

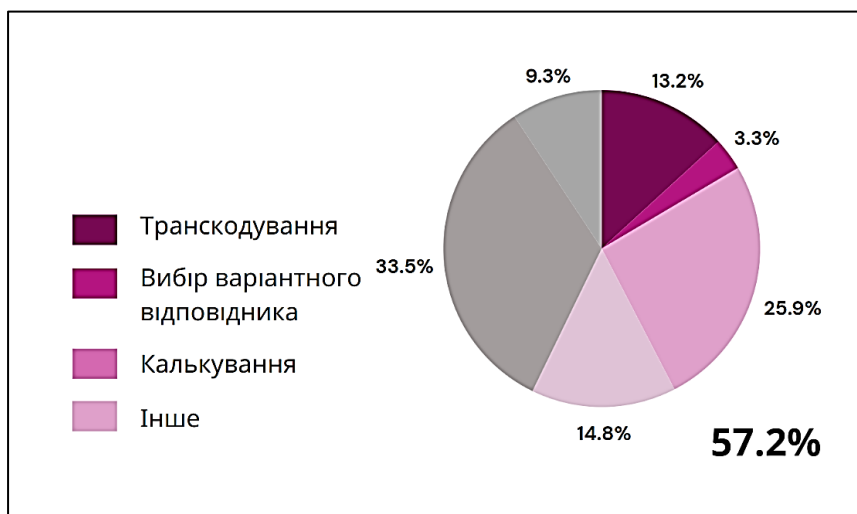

Рис. 3.1. Відсоткове співвідношення використаних способів перекладу англомовних фільмонімів 2023–2024 рр. у межах тактики прямого перекладу

Ще однією перекладацькою тактикою є трансформація, викликана різними стилістичними, прагматичними та функціональними факторами. Ця тактика передбачає роботу з лексичними компонентами, а також можуть бути граматичні модифікації фільмонімів [23]. Досліджуючи англomовні комедійні фільмоніми 2023–2024 років, було виокремлено низку способів перекладу, які використовували перекладачі у межах трансформаційної тактики, а саме:

- 1) компресія (вилучення надлишкових елементів): *Guardians of the Galaxy Vol. 3* – укр. *Вартові Галактики 3*, *Dungeons & Dragons: Honor Among Thieves* – укр. *Підземелля і дракони: Честь злодіїв*, *My Big Fat Greek Wedding 3* – укр. *Моє велике грецьке весілля 3*, *Somebody I Used to Know* – укр. *Хтось, кого я знала*, *A Tourist's Guide to Love* – укр. *Маршрут до кохання*, *You Are So Not Invited to My Bat Mitzvah* – укр. *Тебе не запрошено на мою бат-міцву*, *The Best Christmas Pageant Ever* – укр. *Найкраща Різдвяна вистава*, *Saving Bikini Bottom: The Sandy Cheeks Movie* – укр. *Сенді Щікс: Порятунк Бікіні Боттом*;
- 2) декомпресія (додавання мовних елементів): *Beautiful Disaster* – укр. *Моє прекрасне нещастя*, *The Super Mario Bros. Movie* – укр. *Брати Супер Маріо в кіно*, *Vacation Friends 2* – укр. *Друзі **no** відпустці 2*, *Dashing Through the Snow* – укр. *Мчимо **ми** крізь сніг*, *Riddle of Fire* – укр. *Загадка **про** вогонь*, *The Out-Laws* – укр. ***Родичі** поза законом*, *Ezra* – укр. *Езра. **Неналежна поведінка***, *Animal Control* – укр. *Контроль **за** тваринами*, *Wolfs* – укр. ***Самотні** вовки*, *Paddington in Peru* – укр. ***Пригоди** Паддінгтона в Перу*, *Beautiful Wedding* – укр. *Моє прекрасне весілля*, *The Garfield Movie* – укр. *Гарфілд у кіно*, *The Radleys* – укр. ***Сім'я** Редлі*, *Red One* – укр. ***Кодове ім'я** «Червоний»*;
- 3) конкретизація значення (заміна широкого поняття більш вузьким): *Migration* – укр. *Переліт*, *Poor Things* – укр. *Бідолашні **створіння***, *Freelance* – укр.

Фрлансер, Paint – укр. *Живопис*, *Orion and the Dark* – укр. *Оріон і Темряк*, *Miller's Girl* – укр. *Фаворитка Міллера*, *Lift* – укр. *Зліт*;

4) транспозиція (заміна певної частини мови на іншу):

- заміна іменника на прикметник: *The Family Plan* – укр. *Сімейний план*, *Murder Mystery 2* – укр. *Загадкове вбивство 2*, *A Family Affair* – укр. *Сімейна справа*, *The Retirement Plan* – укр. *Пенсійний план*, *Rye Lane* – укр. *Житній провулок*, *Theater Camp* – укр. *Театральний табір*, *Not Another Church Movie* – укр. *Не чергове церковне кіно*, *Summer Camp* – укр. *Літній табір*, *Space Cadet* – укр. *Космічний кадет*, *Saturday Night* – укр. *Суботній вечір*;
- заміна прикметника на іменник: *The American Society of Magical Negroes* – укр. *Американське товариство негрів-чарівників*;
- заміна дієслова на прикметник: *Next Goal Wins* – укр. *Наступний гол – переможний*;
- заміна прислівника на прикметник: *Totally Killer* – укр. *Абсолютний вбивця*;

5) часткова контекстуальна заміна (підбір контекстуального відповідника): *Shotgun Wedding* – укр. *Нестримне весілля*, *The Christmas Classic* – укр. *Різдвяна пригода*, *Based on a True Story* – укр. *Засновано на реальних подіях*, *Bottoms* – укр. *Невдахи*, *Dumb Money* – укр. *Шалені гроші*, *Unfrosted* – укр. *Без глазури*;

6) смисловий розвиток (підбір відповідника з логічним розвитком оригіналу): *No Hard Feelings* – укр. *Без образ*, *About My Father* – укр. *Татусів уїкенд*, *Maybe I Do* – укр. *Можливо, так*, *Chicken Run: Dawn of the Nugget* – укр. *Втеча з курника: Світанок нагетсів*, *Your Place or Mine* – укр. *До тебе чи до мене*, *Incoming* – укр. *Новачки*, *Harold and the Purple Crayon* – укр. *Гарольд і магічний олівець*, *The Fall Guy* – укр. *Каскадер*;

- 7) експресивація (заміна нейтрального елемента на емоційно-забарвлений): *Good Grief* – укр. *Солодка скорбота*, *Mean Girls* – укр. *Зінсовані дівчиська*;
- 8) описовий переклад: *Haunted Mansion* – укр. *Маєток з привидами*, *Nandor Fodor and the Talking Mongoose* – укр. *Нандор Фодор і мангуст, що говорить* [5; 8].

Підсумовуючи, тактика трансформації була використана для відтворення 61 одиниці (33,5 %) досліджуваних фільмонімів. З цього значна частка припала на декомпресію (7,7 %), транспозицію (7,3 %), компресію (4,9 %), смисловий розвиток (4,4 %), конкретизацію (3,8 %), контекстуальну заміну (3,4 %), експресивацію (1 %) та описовий переклад (1 %). Усі відсоткові результати продемонстровані на рис. 3.2.

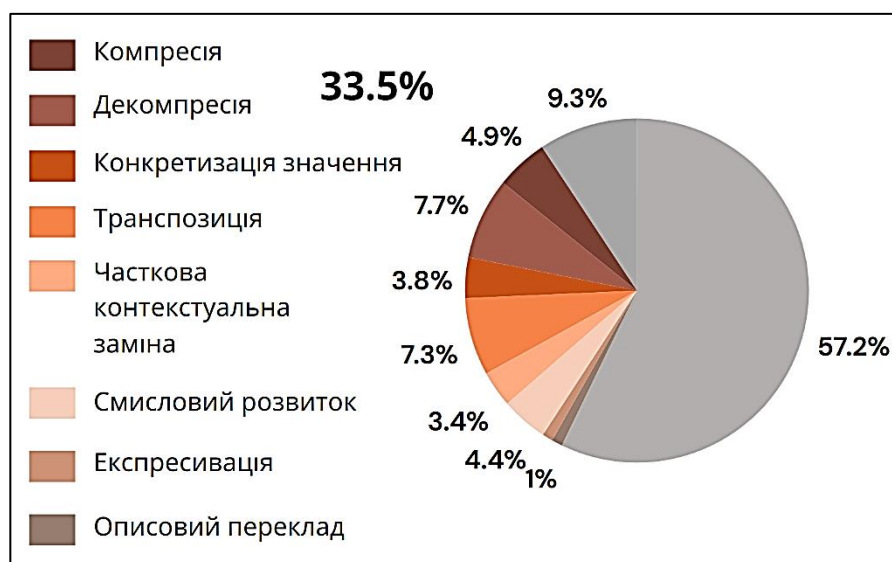

Рис. 3.2. Відсоткове співвідношення використаних способів перекладу англійських фільмонімів 2023–2024 рр. у межах тактики трансформації

Варто зазначити, що під час трансформації зміни відбуваються не з усією назвою, а лише з деякими її елементами. Яскравим прикладом є контекстуальна заміна, де відбулися часткові модифікації при відтворенні назв, особливо в словосполученнях, де частина компонентів наближена до оригіналу, а до решти

підібрали контекстуальний відповідник, якого немає в словнику. Такий підхід дозволяє локалізувати фільмонім відповідно до культурних реалій та очікувань цільової аудиторії, зберігаючи при цьому структурну форму оригінальної назви кінострічки.

Третьою тактикою перекладу іншомовних фільмонімів є непрямий переклад, що являє собою повну заміну оригінальної назви, щоб досягти семантико-структурної рівності та комунікативно-функціональної відповідності [23]. Згідно проведеного аналізу, тактика повної заміни назви була використана найменше, для 17 (9,3 %) досліджуваних англомовних комедійних фільмонімів, що можна побачити на рис. 3.3.

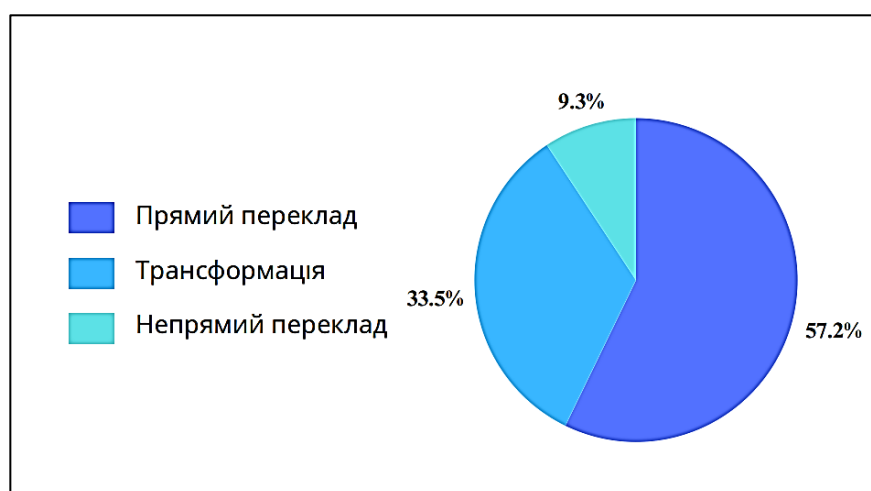

Рис. 3.3. Відсоткове співвідношення застосованих тактик перекладу англомовних комедійних фільмонімів 2023–2024 рр.

Прикладами тактики повної заміни назви є наступні англомовні комедійні фільмоніми: *Strays* – укр. *Кудлаті перці* [77], *Anyone But You* – укр. *Люблю тебе ненавидіти* [78], *Hidden Strike* – укр. *Місія на двох* [80], *Joy Ride* – укр. *Check-in у халену* [95], *Rally Road Racers* – укр. *Звіромачку* [75], *There's Something in the Barn* – укр. *Погані гноми. Різдвяний розгром* [83], *Ghosted* – укр. *Небезпечне побачення* [82], *Richard the Stork and the Mystery of the Great Jewel* – укр. *Пташиний ульот 2*

[86], *The Magician's Elephant* – укр. *Як слониха впала з неба* [91], *The Pod Generation* – укр. *Репродукція майбутнього* [87], *You People* – укр. *Ваші і наші* [72], *Bad Boys: Ride or Die* – укр. *Погані хлопці: Все або нічого* [84], *Drive-Away Dolls* – укр. *Лялі їдуть далі* [79], *A Season for Family* – укр. *Різвяне бажання* [88], *Running On Empty* – укр. *На холостому ході* [81], *Moana 2* – укр. *Ваяна 2* [73], *Sasquatch Sunset* – укр. *Пригоди Бізфутів* [85].

Зазвичай тактику повної трансформації використовують при наявності у назві кінофільмів певної культурно-специфічної інформації, подану у вигляді метафор, ідіоматичних виразів, сленгу і т. п., яка може буде незрозумілою цільовій аудиторії при відтворенні лише лінгвістичної складової, адже має бути передана екстралінгвістична функція. Тому відбувається повна локалізація фільмонімів з відтворенням жанрової специфіки назви та адаптацією під культурні особливості мови перекладу [3].

Наприклад, американський комедійний бойовик 2024 року під назвою *Bad Boys: Ride or Die* містить колоквіалізм (фраза, що вживається лише в розмовній лексиці [49]) *ride or die*, який означає «бути надзвичайно відданим комусь» [59]. Можна припустити, що творці цього фільму заклали подвійний сенс, адже головні герої фільму є відданими своїй детективній справі та один одному, оскільки завжди діють разом у своїх кримінальних пригодах та їхня міцна дружба показана і в попередніх частинах фільму [93]. Проте, дослівно вислів *ride or die* можна перекласти як «їдь або помри», що також підходить до кримінального сюжету кінострічки. Перекладачі узяли за основу буквальний переклад назви та видозмінили її до фрази «все або нічого», прибравши негативну конотацію слова «помирати», замінивши її на більш загальне значення. Тому повний фільмонім українською мовою звучить як «*Погані хлопці: Все або нічого*» [84].

Розглянемо американський комедійний фільм 2024 року *Running On Empty*, що дослівно перекладається «бігти на порожньому». Такий переклад є незрозумілим та нечітким для україномовної аудиторії. В англійській мові цей

вислів є ідіоматичним, який має декілька значень. Перше значення стосується двигуна або транспортного засобу, в якому майже закінчилося пальне, а друге стосується людини, яка майже на межі через брак сил, грошей тощо [54].

В офіційному українському перекладі стрічка має назву – «*На холостому ході*» [81], тобто стосується транспортного засобу, адже «холостий хід» – це рух машини, під час якого для роботи двигуна потрібна невелика кількість пального [10]. За сюжетом молодий чоловік веде доволі нудний спосіб життя та раптом намагається зробити його яскравим, дізнавшись, що в нього на це є лише один рік. Зустрівши дівчину мрії, він намагається прожити кожен день якнайкраще [101]. Тому можна сказати, що назва стрічки має метафоричне значення і «холостий хід» стосується не автомобіля, а людини.

Назва комедійного англомовного фільму *Drive-Away Dolls*, що вийшов у прокат у 2024 році, містить лексему *doll*, яка у перекладі з англійської мови означає «лялька». Словник Меріам-Вебстер зазначає, що «лялькою» може бути «маленька фігурка людини, яку використовують, зокрема, як дитячу іграшку», а також «лялькою» можуть називати «вродливу, але часто легковажну жінку» [65]. Зважаючи на сюжет кінострічки, автори її назви заклали у зміст саме друге визначення слова «лялька». За сюжетом дві молоді жінки хочуть почати все спочатку, тому вирішують поїхати у подорож до Таллахассі, де на них чекають несподівані пригоди з бандою злочинців [96]. Фільм націлений на дорослу аудиторію, не на дитячу, адже є сцени, де героїні поводять себе доволі розпусно, що підходить під опис другого значення слова «лялька».

Для відтворення українською мовою назви фільму *Drive-Away Dolls* перекладачі використали поетичний прийом – риму, коли останній звук одного слова є співзвучним з останнім звуком іншого слова [53], підібравши такий відповідник – «*Лялі їдуть далі*» [79]. Замість слова «ляльки», вони підібрали відповідник «лялі» для утворення рими зі словом «далі», при чому сенс цього слова не змінився. В українській мові слово «лялька» або «ляля» також має

подвійну конотацію, як і в англійській мові. Словник сучасного українського сленгу описує цю лексему як «гарненька дівчина» [45, с. 184]. Окрім цього, англійське словосполучення *drive-away* означає «рух вперед у транспортному засобі» [60], яке у фільмонімі виступає прикметником, описуючи «ляльок». Проте в українській мові відсутній точний відповідник у вигляді прикметника, тому перекладачі відтворили фільмонім, підібравши дієслово «їдуть», додавши слово «далі», сенс якого відображає сенс оригіналу.

Фільмонім комедійно-романтичного фільму 2023 року *Anyone But You* в офіційному українському перекладі звучить як «Люблю тебе ненавидіти» [78]. Застосувавши буквальний переклад, англomовний вислів *anyone but you* перекладається як «хто завгодно, тільки не ти» або «будь-хто, але не ти». Однак, перекладачі використали стилістичний прийом – оксиморон, тобто поєднання двох або більше понять з протилежними значеннями [64], у нашому випадку – «любити» та «ненавидіти». Це не дослівний переклад оригінальної назви стрічки, проте, спираючись на сюжет фільму, переклад відображає два почуття, які переживали головні персонажі. У стрічці чоловік та жінка ще з юності відчувають один до одного неприязнь, але доля звела їх знову. Ці двоє знову зустрілися на весіллі у друзів, де їм довелося прикидатися парою закоханих. Спочатку вони ненавиділи один одного, проте, провівши деякий час разом, по-справжньому закохалися один в одного [92]. Тому український відповідник фільмоніму інформує аудиторію про любовно-драматичну складову стрічки.

Розглянемо комедійну стрічку 2023 року *Strays*, назва якої в оригінальному перекладі на українську мову звучить як «Кудлаті перці» [77]. Проте, саме слово *strays* дослівно перекладається як «безпритульні» або «бродяги» (про тварин). У цьому випадку перекладачі підібрали метафоричний відповідник, оскільки перці не можуть бути кудлатими, це перенесення ознак тварини на інший предмет (перці). Окрім цього, словник українського сленгу подає визначення слова «перець» як «хлопець» [45, с. 227]. Тобто менш експресивно цей вираз звучав би

як «кудрлаті хлопці». Однак, зважаючи на сюжет кінострічки про безпритульних собак чоловічої статі, поведінка яких нагадує чоловіків у реальному житті, та які у фільмі показані як «круті хлопці» [103], можна сказати, що порівняння собак з «перцями» є доречним. Українська версія також зберігає глузливість притаманну комедійному жанру, що робить назву культурно адаптованою під українських глядачів та більш експресивною у порівнянні з оригінальною назвою.

До того ж варто розглянути комедійну анімаційну стрічку 2023 року *Rally Road Racers*, що дослівно означає «ралі перегони» або «ралі гонки». Проте перекладачі створили неологізм, а саме складний іменник «Звіротачки» [75]. У ньому за допомогою сполучного голосного звуку «о» поєднані дві основи: «звір» і «тачки». Україномовна версія фільмоніму є більш стислою, лаконічною, порівняно з оригінальним фільмонімом, а також є більш інформативною, так як розкриває певні елементи з сюжету фільму. У стрічці йдеться про пригоди тварин, які є учасниками автоперегонів. Деякі з них є справжніми гонщиками та порушниками правил, які готові піти на все заради перемоги [99]. Лексема «тачки» є сленгом в українській мові, що означає «автомобіль» [45, с. 288]. Однак зважаючи на цільову аудиторію фільму – діти, можна припустити, що молодіжний сленг ужито для приваблення уваги наймолодших. Крім того, молодіжний сленг «тачки» є доволі популярним, адже таку назву має серія мультфільмів «Тачки» (з англ. *Cars*) [90], що також націлена на молодих кінолюбителів.

Отже, при перекладі англійських комедійних фільмонімів 2023 року та 2024 року було використано три основні тактики, а саме: прямий переклад, трансформацію та непрямий переклад. Найчастіше застосовувалася тактика прямого перекладу, якою було відтворено 57,2 % фільмонімів, що зумовлено відсутністю культурно-специфічної інформації в назвах кінострічок. Найменша частка (9,3 %) припала на фільмоніми прямо протилежні першим, до яких застосували тактику непрямого перекладу для більшої зрозумілості назви з боку іншомовної аудиторії.

3.3 Використання англомовних комедійних фільмонімів у навчальних вправах з практики перекладу з англійської мови

У сучасному глобалізованому світі роль перекладачів є невід'ємною частиною подолання мовних бар'єрів та здійснення міжнародної комунікації. Професія перекладач є складною та водночас багатогранною, оскільки застосовується в різних видах людської діяльності та сферах життя. Висококваліфікований перекладач повинен не лише чудово володіти рідною та цільовою мовою, але й мати ряд професійних навичок.

В. Д. Ігнатенко вважає, що перекладач сучасності має бути «багатозадачним функціоналом», мати необхідні соціальні компетенції, які допоможуть працювати в команді з іншими перекладачами та спеціалістами, здійснювати організаційну діяльність, пов'язану безпосередньо з перекладом і не тільки. До того ж, перекладачеві, крім перекладацьких навичок, потрібно навчитися працювати з модернізованими інформаційними системами, на кшталт *CAT*, а також розумітися на тонкощах машинного перекладу й роботи зі штучним інтелектом [7, с. 18].

Усі перекладачі мають спільну мету – усунення мовного бар'єру та труднощів комунікації різних народів і культур. Проте, є багато різних напрямків перекладу, у межах яких можуть розвивати професійні вміння і навички люди-перекладачі. Кожен напрям має свої нюанси й особливості та може використовуватися для різних цілей і потреб. Виокремлюють технічний переклад, адміністративний, фінансовий, художній переклад тощо. Кожен вид має власний спеціалізований жаргон і термінологію та застосовується для перекладу документів, книжок, контрактів, творів мистецтва і т. д. у різних установах та галузях діяльності [13].

У розрізі нашого дослідження особлива увага приділялася здійсненню перекладацької діяльності у сфері кіно. Ця сфера є багатогранною, адже перекладачі працюють над відтворенням назв відеоматеріалів, сценарію, діалогів,

пісень, емоційних складових, вигуків, субтитрів до фільмів та серіалів, реклами, тизерів, трейлерів тощо. Для цього використовують особливий вид перекладу – аудіовізуальний переклад, що включає синхронний переклад за кадром, дублювання, письмовий переклад та субтитрування [21].

До того ж перекладачам необхідно володіти знаннями локалізації. Під локалізацією розуміють культурну адаптацію під потреби цільової аудиторії. Вона може здійснюватися у розрізі зміни назви кінопродукту, зміни героїв, локацій та навіть сюжетних ліній [3; 21; 28]. Локалізація потрібна задля уникнення непорозумінь між різними країнами та культурами, оскільки одне й те ж слово або словосполучення або навіть колір і т. п. у різних країнах може мати протилежне значення як позитивне, так і негативне. Тому перекладачам потрібно мати не лише базові навички, знати техніки та способи перекладу, а й досліджувати культурні аспекти різних країн і народів, вивчати жаргонні, сленгові конструкції, історичні особливості тощо, що стосується вихідного матеріалу та продукту перекладу.

Ознайомлення з локалізацією та різними способами перекладу здійснюються на етапі підготовки студентів, які в майбутньому розглядають працевлаштування перекладачем в різних галузях, у тому числі в галузі кіно. Для набування та відпрацювання необхідних навичок майбутнім перекладачам потрібно пройти теоретичну та практичну підготовку.

Для цього ми розробили комплекс вправ, які стосуються теми кіно, а саме англійських фільмонімів та їхніх офіційних українських відповідників. Перші п'ять вправ направлені на знання основних тактик та способів перекладу фільмонімів, а також розвиток перекладацької інтуїції. Шоста вправа стосується визначення семантичних груп фільмонімів, а сьома вправа направлена на знання стилістичних прийомів, які можуть використовуватися під час створення назв кінострічок і не тільки. Цей комплекс можна використовувати на практиці перекладу з англійської мови під час здійснення навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Exercise 1.

Instruction: Match the original film names with their Ukrainian equivalents. Analyse the translation from English into Ukrainian.

Original film name	Ukrainian equivalent
1. <i>No Hard Feelings</i>	A. <i>Аутсайдер</i>
2. <i>Shotgun Wedding</i>	B. <i>Шалені дівчата</i>
3. <i>Poor Things</i>	C. <i>Нестримне весілля</i>
4. <i>Saltburn</i>	D. <i>Загадкове вбивство 2</i>
5. <i>The Underdogs</i>	E. <i>Залишені</i>
6. <i>Sick Girl</i>	F. <i>Без образ</i>
7. <i>Rumours</i>	G. <i>Леді-вікторина</i>
8. <i>Murder Mystery 2</i>	H. <i>Солтберн</i>
9. <i>The Holdovers</i>	I. <i>Бідолашні створіння</i>
10. <i>Quiz Lady</i>	J. <i>Чутки</i>

Exercise 2.

Instruction: Learn three main strategies for translating film names. Read the film names and their Ukrainian equivalents. Determine what translation strategies the translators used when translating film names from English into Ukrainian.

1. *Barbie* – *Барбі*.
2. *Family Switch* – *Родинний обмін*.
3. *How to Fall in Love by Christmas* – *Як закохатися до Різдва*.
4. *Mean Girls* – *Зінсовані дівчиська*.
5. *Good Grief* – *Солодка скорбота*.
6. *You People* – укр. *Ваші і наші*.
7. *The Pod Generation* – *Репродукція майбутнього*.
8. *My Big Fat Greek Wedding 3* – *Моє велике грецьке весілля 3*.
9. *Bottoms* – *Невдахи*.

10. *Lift* – *Зліт*.

Exercise 3.

Instruction: Read the film names and their Ukrainian equivalents. Determine what translation transformations the translators used when translating film names from English into Ukrainian.

1. *Renfield* – *Ренфілд*.
2. *Dumb Money* – укр. *Шалені гроші*.
3. *Next Goal Wins* – *Наступний гол – переможний*.
4. *Community: The Movie* – *Спільнота: Фільм*.
5. *LaRoy* – *ЛаРой*.
6. *My Happy Ending* – *Мій щасливий фінал*.
7. *Knives Out* – *Кнеесар*.
8. *Migration* – *Переліт*.
9. *The Out-Laws* – *Родичі поза законом*.
10. *Paint* – *Живопис*.

Exercise 4.

Instruction: Match the original film names with their Ukrainian equivalents which were translated through the full name substitution strategy. Try to match them using your translation intuition. Why do translators use this strategy when translating film names?

Original film name	Ukrainian equivalent
1. <i>Strays</i>	A. <i>Check-in у халепу</i>
2. <i>Anyone But You</i>	B. <i>Небезпечне побачення</i>
3. <i>Hidden Strike</i>	C. <i>Погані гноми. Різдвяний розгром</i>
4. <i>Joy Ride</i>	D. <i>Кудлаті перці</i>
5. <i>Rally Road Racers</i>	E. <i>На холостому ході</i>

6. <i>Sasquatch Sunset</i>	Ф. <i>Ваяна 2</i>
7. <i>Running On Empty</i>	Г. <i>Місія на двох</i>
8. <i>There's Something in the Barn</i>	Н. <i>Люблю тебе ненавидіти</i>
9. <i>Ghosted</i>	І. <i>Звіроточки</i>
10. <i>Moana 2</i>	Ж. <i>Пригоди Бізфутів</i>

Exercise 5.

Instruction: Translate the following film names and indicate which translation transformations you chose.

1. *Candy Cane Lane.*
2. *Magic Mike's Last Dance.*
3. *Scrapper.*
4. *A Tourist's Guide to Love.*
5. *A Little White Lie.*
6. *Borderlands.*
7. *We Have a Ghost.*
8. *Miller's Girl.*
9. *Based on a True Story.*
10. *Maybe I Do.*

Find the official Ukrainian equivalents. What are the differences between your translation variations and the original ones?

Exercise 6.

Instruction: Read the film names. Determine which film names contain lexical markers indicating the protagonist, place and time. Which film titles contain a combination of different lexical markers?

1. *Saturday Night.*
2. *Orion and the Dark.*
3. *Ghostbusters: Frozen Empire.*

4. *Sitting in Bars with Cake.*
5. *Lisa Frankenstein.*
6. *Paddington in Peru.*
7. *There's Something in the Barn.*
8. *The Wonderful Story of Henry Sugar.*
9. *At Midnight.*
10. *My Spy: The Eternal City.*

Exercise 7.

Instruction: Read the film names. Determine which film names contain inversion and parcellation. What is the purpose of using these techniques?

1. *The Super Mario Bros. Movie.*
2. *Guardians of the Galaxy Vol. 3.*
3. *Theater Camp.*
4. *Are You There God? It's Me, Margaret.*
5. *Best. Christmas. Ever.*
6. *About My Father.*
7. *You Hurt My Feelings.*
8. *Somebody I Used to Know.*
9. *Life Upside Down.*
10. *The Other Zoey.*

Отже, сучасний професійний перекладач повинен мати мовні навички, вміти працювати в команді, виконувати багатофункціональні задачі та розумітися на інформаційних технологіях і автоматизованих системах. Варто також відзначити, що якісний переклад – це не механічне перенесення слів з однієї мови в іншу, а складний процес відтворення мовних одиниць. Обов'язково потрібно зважати на культурні особливості мови перекладу, вміти не лише передавати зміст, а й емоційне забарвлення оригінальних творів.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі кваліфікаційної роботи ми здійснили структурний аналіз 184 комедійних фільмонімів, порівнявши структурні елементи оригінальних назв та їхніх українських відповідників. Найпоширенішими моделями є однокомпонентні, двокомпонентні та трикомпонентні конструкції. Однокомпонентні моделі назв здебільшого зберігають свою структуру при перекладі українською мовою, серед двокомпонентних та трикомпонентних назв спостерігається тенденція до скорочення у меншкомпонентні моделі або навпаки розширення до більшкомпонентних форм у зв'язку з додаванням прийменників, артиклів тощо. Багатокомпонентні фільмоніми здебільшого зазнають структурних змін при перекладі для уникнення надмірної описовості, проте можна помітити збереження пунктуаційних та графічних особливостей.

До того ж було виявлено та проаналізовано три тактики перекладу фільмонімів: прямий переклад, трансформація та повна заміна назви. Першою тактикою відтворено 57,2 % фільмонімів, у межах якої застосовувалися такі способи перекладу, як транскодування, вибір варіантного відповідника та калькування. Друга тактика була використана для відтворення 33,5 % назв, яка включала приклади компресії, декомпресії, конкретизації значення, транспозиції, часткової контекстуальної заміни, смислового розвитку та описового перекладу. Тактику непрямого перекладу було використано найменше – 9,3 % від усіх назв.

Також нами був розроблений комплекс вправ з використанням англомовних назв фільмів і їхніх перекладів для студентів-перекладачів задля відпрацювання навичок перекладу та локалізації, розвитку перекладацької інтуїції, а також закріплення вивченого теоретичного матеріалу щодо можливих перекладацьких тактик, лексичних, семантичних та стилістичних особливостей. Комплекс допоможе підготувати майбутніх перекладачів, які мають бажання пов'язати свою професійну діяльність не лише зі сферою кіно, а й з іншими видами діяльності.

ВИСНОВКИ

У ході нашого дослідження, спираючись на довідкові джерела, було визначено поняття *фільмонім*, що це різновид власної назви або *оніма*, який ідентифікує кінострічку, а також виступає своєрідним брендом та «торговою маркою» фільму.

Також ми з'ясували особливості комедійного фільму як одного з найстаріших жанрів кіномистецтва. Кінокомедії мають на меті викликати сміх у глядачів, дарувати їм позитивні емоції та відчуття релаксу. Також було розглянуто інші кіножанри та виявлено явище жанрової гібридизації, у рамках якої комедійні стрічки можуть мати елементи інших жанрів. Таким чином явище гібридизації вплинуло на появу романтичної комедії, комедійної драми тощо.

Під час дослідження ми розглянули основні елементи кінокомедії, що притаманні їй стрічкам інших жанрів: назва, сюжетні лінії, персонажі, діалоги, музичний супровід та візуальна складова. Особливий фокус уваги був направлений на назву або фільмонім. У назві комедійного фільму використовують комічний ефект, який підсилюють за допомогою різних мовних фігур, наприклад, іронії, каламбуру, метафори і т. п.

Крім того, було розглянуто низку основних функцій комедійного фільмоніму, а саме номінативну, рекламну, інформативну, прагматичну та прогностичну. Також ми розглянули й другорядні функції фільмоніму, а саме естетичну, розрізняючу, фатичну, метатекстову, референтну, експресивну та називну функції. Усі вони тісно взаємопов'язані між собою, створюючи цілісну функціональну складову конкретного продукту кінематографу.

У роботі досліджено особливості творення назв англomовних комедій 2023–2024 років загальною кількістю 184 приклади, а саме жанрові, лексико-граматичні та семантичні особливості. Аналіз жанрових особливостей продемонстрував значну частину комедійних гібридів – 74,1 %, серед яких

переважали поєднання комедії з драматичним, романтичним та пригодницьким жанрами.

Аналізуючи лексико-граматичні особливості англомовних фільмонімів, було виявлено, що за структурою назви фільмів поділяються на однокомпонентні, двокомпонентні та багатоконпонентні моделі. Перша модель назв представлена іменниками однини та множини, прикметниками та дієприкметниками доконаного виду. Друга модель представлена здебільшого іменниковими конструкціями. Серед багатоконпонентних форм виявлено приклади з артиклями, числівниками та присвійними займенниками. Також зустрічалися приклади повних речень різних комунікативних типів.

Крім цього, ми розглянули три семантичні групи англомовних комедійних фільмонімів. Перша група пов'язана з іменем героя, видом діяльності, професією або соціальним статусом. Друга група назв містить лексеми місця та часу, деякі з яких вказують на різдвяний час або приналежність до певної країни. Третя група англомовних комедійних назв містить лексичні елементи перших двох груп.

Досліджуючи структурні особливості перекладу українською мовою назв англомовних комедій 2023–2024 років, було встановлено, що переважають структурні моделі з одним, двома та трьома елементами у складі, однак зустрічаються багатоконпонентні фільмоніми-речення. Для забезпечення лаконічності та збереження семантичної прозорості були застосовані прийоми графічного відтворення назв, використання ідентичних пунктуаційних знаків та парцеляційної конструкції. Через граматичні та синтаксичні відмінності мов деякі англомовні фільмоніми були локалізовані за допомогою прийомів додавання або навпаки вилучення компонентів.

До того ж було визначено та проаналізовано три основні тактики перекладу англомовних фільмонімів: прямий переклад, трансформація та непрямий переклад. Найбільш поширеною виявилася тактика прямого перекладу (57,2 %), яку застосовували при відсутності культурно-специфічної інформації в назвах

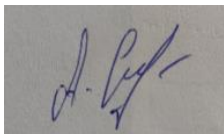
кінострічок. У межах прямого перекладу були використані прийоми транскодування, вибір варіантного відповідника та калькування.

Тактика трансформації (33,5 %), що передбачала роботу з лексичними компонентами, а також граматичні та лексичні модифікації, здійснювалася за допомогою таких способів перекладу, як компресія, декомпресія, конкретизація значення, транспозиція, часткова контекстуальна заміна, смисловий розвиток, експресивація та описовий переклад. Тактика непрямого перекладу або повної заміни назви (9,3 %) стосувалася відтворення жанрової специфіки та культурної адаптації фільмонімів з урахуванням особливостей мови перекладу.

Також нами був розроблений комплекс вправ для студентів-перекладачів з використанням англомовних комедійних фільмонімів та їхніх україномовних перекладів. Комплекс включає сім вправ направлених на узагальнення теоретичних знань з семантики, стилістики, тактик та способів перекладу фільмонімів, а також на розвиток перекладацької інтуїції. Розроблені вправи можна застосовувати на заняттях з практики перекладу з англійської мови.

Проведене нами дослідження може стати підґрунтям для подальших фундаментальних досліджень з питання англомовних фільмонімів в українському перекладі.

Я, Сердюк Аліна Віталіївна, своїм підписом засвідчую, що моя кваліфікаційна робота *«Лінгвістичні особливості англомовних комедійних фільмонімів (перекладацький аспект)»* виконана з додержанням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брюховецька Л. Кіномистецтво. Логос. 391 с.
URL: <https://kmaesm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bryuhoveczka-l.i.-2011-kinomystecztvo.pdf> (дата звернення: 29.10.2024).
2. Васильєва О. О. Структурні типи англомовних ідеонімів. *Мова*. 2016. № 26. С. 66–71.
3. Грінченко Н. О. Стратегії адекватного перекладу назв англомовних кінофільмів, що містять культурно-специфічні компоненти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 1, березень. С. 121–123.
4. Драматичний фільм. *REPORTER. Information portal*. URL: <https://reporter.zp.ua/dramatichnij-film-wnq.html> (дата звернення: 14.10.2024).
5. Жулавська О. О., Назаренко О. В. Переклад: теоретичні та практичні аспекти : навч. посіб. Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. 133 с.
6. Журавель Н. В., Білецька О. В. Особливості перекладу назв художніх фільмів з німецької мови українською. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2019. Т. 2, № 11. С. 103–108.
7. Ігнатенко В. Д. Особливості навчання майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних тенденцій в індустрії перекладу. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4. С.16–20.
8. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. 4-те вид. Вінниця : Нова кн., 2004. 576 с.
9. Мусійчук С. М. Прагматична спрямованість рекламного тексту (на матеріалі французької мови). *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2016. Т. 14. С. 260–266.

10. Підручник з будови автомобіля онлайн. *Green-way*. URL: <https://green-way.com.ua/uk/dovidniki/pidruchnyk-po-vlashtuvannju-avtomobilja-single/rozdil19-systema-zhyvlennja/punkt-holostyj-hid> (дата звернення: 17.11.2024).
11. Романюк Л. Ю. Жанри реклами кіно та способи їх впливу на глядача. *Сучасні напрямки лінгвістичних досліджень міжкультурної комунікації та навчання іноземної мови в умовах соціокультурної освіти*. 2013. С. 418–420.
12. Тележкіна О. Інверсія як стилістично-синтаксичний засіб увиразнення поетичного тексту (на матеріалі української поезії її половини ХХ – початку ХХІ століття). *Studia Metodologica: збірник наукових праць Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2017. № 45. С. 144–155.
13. Тугаєнко В. М. Найпоширеніші види перекладу. *Діалог культур у Європейському освітньому просторі*: матеріали VII Міжнар. конф., м. Київ, 10 трав. 2022 р. Київ, 2022. С. 69–73.
14. Шитик Л. В., Юлдашева Л. П. Тактики перекладу англomовних назв фільмів українською мовою. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2022. № 98. С. 207–216.
15. Bai Z. On Translation Strategies of English Movie Titles. *Journal of Language Teaching and Research*. 2018. Vol. 9, no. 1. P. 119–124.
16. Canva. URL: https://www.canva.com/uk_ua/ (date of access: 14.11.2024).
17. Daniel Chandler. An Introduction to Genre Theory. UW Faculty Web Server. URL: https://faculty.washington.edu/farkas/HCDE510-Fall2012/Chandler_genre_theoryDFAnn.pdf (date of access: 30.09.2024).
18. Davids E. L. The Evolution of Film Genres: A Comparative Analysis of Hollywood and Bollywood. *Art and Society*. 2023. Vol. 2, no. 4. P. 15–34.
19. European Studios. URL: <https://www.europeanstudios.com/encyclopedia/fantasy-film/> (date of access: 22.10.2024).

20. Front Page. Media Studies. URL: <https://media-studies.com> (date of access: 12.10.2024).
21. Haman I. A., Chaikovska O. Y. FILM TRANSLATION AS A TYPE OF AUDIOVISUAL TRANSLATION. *Transcarpathian Philological Studies*. 2023. Vol. 2, no. 28. P. 137–140.
22. Ismail Nouari, Rostom Merzougui. Translating Film Titles from English into Arabic. 70 Film Titles as a Case Study : Dissertation. Ouargla, 2022. 62 p.
23. Ivanytska N. B. English Film Titles in Ukrainian Translation. "*Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University*", Series: "*Philology. Journalism*". 2021. Vol. 2, no. 4. P. 103–111.
24. Krupenyova T. I. Ukrainian Filmonyms in the 21st Century: A Structural-semantic Aspect. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series Germanic Studies and Intercultural Communication*. 2020. No. 1. P. 216–221.
25. Lujainhamdan. Exploring Steve Neale's Genre Theory. *Medium*. URL: <https://medium.com/@lujainhamdan99/exploring-steve-neales-genre-theory-9e3c4ed23db1> (date of access: 12.10.2024).
26. Negro Alousque, Isabel. The role of cognitive operations in the translation of film titles. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. № 212. P. 237–241.
27. Nord C. Text-Functions in Translation: Titles and Headings as a Case in Point. *John Benjamins Publishing Catalog*. URL: <https://benjamins.com/catalog/target.7.2.05nor> (date of access: 29.04.2024).
28. Peculiarities of English Film Titles Translation and Adaptation / L. M. Zabrudska et al. *Transcarpathian Philological Studies*. 2022. Vol. 1, no. 25. P. 102–110.
29. Rizki Briandana, Nindyta Aisyah Dwityas. Comedy Films as Social Representation in the Society: An Analysis of Indonesian Comedy Films. *International Journal of Humanities & Social Science Studies (IJHSSS)*. 2018. Vol. 4, no. 5. P. 107–118.

30. Stephen Neale. Genre. Internet Archive. URL: <https://archive.org/details/GenreStephenNeale/page/n111/mode/2up?view=theater> (date of access: 30.09.2024).
31. Steve Neale – Genre Theory. *Media Studies @ Guilsborough Academy*. URL: <https://guilsboroughschoolmedia.wordpress.com/2017/08/26/steve-neale-genre/> (date of access: 12.10.2024).
32. Steve Neale and Genre Theory. *Media Studies*. URL: [https://media-studies.com/steve-neale-genre/#:~:text=Steve%20Neale%20\(1980\)%20defined%20genres,help%20clarify%20what%20he%20meant](https://media-studies.com/steve-neale-genre/#:~:text=Steve%20Neale%20(1980)%20defined%20genres,help%20clarify%20what%20he%20meant) (date of access: 12.10.2024).
33. The Role of Advertising in Supporting Film Production. Entertainment Jobs. *Entertainment Jobs & Careers*. URL: <https://www.entertainmentjobs.com/blog/advertising/role-advertising-supporting-film-production> (date of access: 28.04.2024)
34. The Script Lab. URL: <https://thescriptlab.com/screenplay/genre/981-adventure/> (date of access: 19.10.2024).
35. The Script Lab. URL: <https://thescriptlab.com/screenplay/genre/978-family/> (date of access: 22.10.2024).
36. Trevor Noah. *Brainy Quote*. URL: https://www.brainyquote.com/quotes/trevor_noah_716350 (date of access: 14.03.2024).
37. Xiangwen Sun, Chang Gao, Ying Tan. Analysis of Principles and Techniques of English Film Titles Translation. *International Conference on Social Science and Education Research*, Jilin, 2020. P. 465–470.
38. Xu L. A Brief Analysis of English Film Title Translation from the Perspective of the Strategies of Domestication and Foreignization. *Journal of Education and Educational Research*. 2024. Vol. 7, no. 2. P. 177–182.

39. Yemelyanova O., Baranova S., Kobyakova I. Genre and stylistic markers of Ukrainian folk jokes. *The European Journal of Humour Research*. 2023. Vol. 11, no. 4. P. 14–30.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

40. Академічний тлумачний словник (1970–1980).
URL: <https://sum.in.ua/s/filjm> (дата звернення: 08.04.2024).
41. Брюховецька Л. І. Кінокомедія. *Енциклопедія Сучасної України ЕСУ*.
URL: <https://esu.com.ua/article-6937> (дата звернення: 14.04.2024).
42. Бучко Д. Г. Словник української ономастичної термінології. Харків: РанокНТ, 2012. 256 с.
43. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Бойовик> (дата звернення: 13.10.2024).
44. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.
45. Кондратюк Т. М. Словник сучасного українського сленгу. Харків : Фоліо, 2006. 350 с.
46. Миславський В. Кінословник : терміни, визначення, жаргонізми. Харків : Харк. держ. ун-т мистецтв ім. М. П. Котлярев., 2007. 327 с.
47. СЛОВНИК. Тлумачний словник української мови, орфографічний словник онлайн. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?sword=БАЙОПІК> (дата звернення: 13.10.2024).
48. СЛОВНИК. Тлумачний словник української мови, орфографічний словник онлайн. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?sword=інверсія> (дата звернення: 11.11.2024).
49. Словотвір. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/kolokvializm> (дата звернення: 15.11.2024).

50. Словотвір. URL: <https://slovotvir.org.ua/words/onim> (дата звернення: 13.04.2024).
51. Cambridge Dictionary. English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/film> (date of access: 20.04.2024).
52. Cambridge Dictionary. English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: https://dictionary.cambridge.org/uk/dictionary/english/prequel#google_vignette (date of access: 11.11.2024).
53. Cambridge Dictionary. English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/rhyme> (date of access: 17.11.2024).
54. Cambridge Dictionary. English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/running-on-empty> (date of access: 17.11.2024).
55. Chandler D., Munday R. A Dictionary of Media and Communication. Oxford University Press, 2011. 471 p.
56. Collins Online Dictionary. Definitions, Thesaurus and Translations. URL : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/film> (date of access: 20.04.2024).
57. Collins Online Dictionary. Definitions, Thesaurus and Translations. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/genre> (date of access: 12.10.2024).
58. Collins Online Dictionary. Definitions, Thesaurus and Translations. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/art-house> (date of access: 22.10.2024).
59. Dictionary.com. URL: <https://www.dictionary.com/e/slang/ride-or-die/> (date of access: 15.11.2024).

60. Dictionary.com. Meanings & Definitions of English Words. URL: <https://www.dictionary.com/browse/driveaway> (date of access: 17.11.2024).
61. Encyclopedia Britannica. URL: <https://www.britannica.com/art/film-noir> (date of access: 19.10.2024).
62. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/determiner> (date of access: 11.11.2024).
63. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/sequel> (date of access: 11.11.2024).
64. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/oxymoron> (дата звернення: 16.11.2024).
65. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/doll> (date of access: 11.11.2024).
66. Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/parcellation> (date of access: 19.11.2024).
67. Oxford Learner's Dictionaries. Find definitions, translations, and grammar explanations at Oxford Learner's Dictionaries. URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/film_1 (date of access: 20.04.2024).
68. Oxford Reference. URL: <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780199568758.001.0001/acref-9780199568758-e-988> (date of access: 12.10.2024).
69. Westwell G., Kuhn A. A Dictionary of Film Studies. Oxford University Press, 2012. 528 p.
70. Westwell G., Kuhn A. Dictionary of Film Studies. Oxford University Press, 2020. URL: <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/acref/9780198832096.001.0001/acref-9780198832096> (date of access: 18.10.2024).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

71. Банда з Лавендер Гілл. *Кінобаза*. URL: <https://kinobaza.com.ua/titles/the-lavender-hill-mob> (дата звернення: 30.10.2024).
72. Ваші і наші фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/you-people-54484.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).
73. Ваяна 2 фільм 2024. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/моана-2-55398.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).
74. Виховання крихітки фільм 1938. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/bringing-up-baby-49181.phtml> (дата звернення: 30.10.2024).
75. Звіротачки фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/rally-road-racers-54820.phtml> (дата звернення: 17.11.2024).
76. Кінопортал KINO-TEATR.UA. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/> (дата звернення: 04.10.2024).
77. Кудлаті перці фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/strays-54638.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).
78. Люблю тебе ненавидіти фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/anyone-but-you-55231.phtml> (дата звернення: 16.11.2024).
79. Лялі їдуть далі фільм 2024. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/drive-away-dolls-54945.phtml> (дата звернення: 17.11.2024).

80. Місія на двох фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/hidden-strike-54896.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

81. На холостому ході фільм 2024. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/running-on-empty-55940.phtml> (дата звернення: 17.11.2024).

82. Небезпечне побачення фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/ghosted-54691.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

83. Погані гноми. Різдвяний розгром фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/res-something-in-barn-55327.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

84. Погані хлопці: Все або нічого фільм 2024. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/bad-boys-ride-or-die-55010.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

85. Пригоди Бігфутів фільм 2024. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/sasquatch-sunset-55516.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

86. Пташиний ульот 2 фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/richard-stork-and-mystery-of-great-jewel-54901.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

87. Репродукція майбутнього фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/pod-generation-54991.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

88. Різдвяне бажання фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/a-season-for-family-56213.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).

89. Сміх у раю. *Кінобаза*. URL: <https://kinobaza.com.ua/titles/laughter-in-paradise> (дата звернення: 30.10.2024).
90. Тачки 3 фільм 2017. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/cars-3-47047.phtml> (дата звернення: 17.11.2024).
91. Як слониха впала з неба фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/magicians-elephant-54657.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).
92. Anyone But You (2023). *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/m/anyone_but_you_2023 (date of access: 16.11.2024).
93. Bad Boys: Ride or Die. *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/m/bad_boys_ride_or_die (date of access: 15.11.2024).
94. Bringing Up Baby. *IMDb (Internet Movie Database)*. URL: <https://m.imdb.com/title/tt0029947/> (date of access: 30.10.2024).
95. Check-in у халепу фільм 2023. *Кінопортал KINO-TEATR.UA*. URL: <https://kino-teatr.ua/uk/film/joy-ride-54721.phtml> (дата звернення: 15.11.2024).
96. Drive-Away Dolls. *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/m/drive_away_dolls (date of access: 17.11.2024).
97. IMDb (Internet Movie Database). URL: <https://www.imdb.com/> (date of access: 13.11.2024).
98. Laughter in Paradise. *IMDb (Internet Movie Database)*. URL: https://m.imdb.com/title/tt0043727/?ref_=nv_sr_srsq_4_tt_7_nm_1_in_0_q_LAUGHTER%20 (date of access: 30.10.2024).
99. Rally Road Racers. *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/m/rally_road_racers (date of access: 17.11.2024).
100. Rotten Tomatoes: Movies. TV Shows. Movie Trailers. Reviews. URL: <https://www.rottentomatoes.com/> (date of access: 04.10.2024).

101. Running on Empty (2024). *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/m/running_on_empty_2024 (date of access: 17.11.2024).

102. Somebody I Used to Know. *IMDb (Internet Movie Database)*. URL: <https://www.imdb.com/title/tt15333984/> (date of access: 11.11.2024).

103. Strays (2023). *Rotten Tomatoes*. URL: https://www.rottentomatoes.com/m/strays_2023#critics-reviews (date of access: 15.11.2024).

104. The Lavender Hill Mob. *IMDb (Internet Movie Database)*. URL: https://m.imdb.com/title/tt0044829/?ref_=nv_sr_srsrg_0_tt_8_nm_0_in_0_q_%D0%91%D0%90%D0%9D%D0%94%D0%90%20%D0%A1%20 (date of access: 30.10.2024).

PE3IOME (SUMMARY)

The thesis focuses on the peculiarities of translating English comedy film names. The purpose of the research is to identify the linguistic features of English comedy film names and to determine the main strategies and methods of their translation into Ukrainian.

The object of the study is English comedy film names and their Ukrainian equivalents.

The subject of the study is the linguistic peculiarities of English comedy film names and the main strategies and methods of their translation.

The objectives of the study are to:

- 1) define the concept of a film name;
- 2) find out the features of a comedy film;
- 3) consider the main functions of the film name;
- 4) explore the peculiarities of creating English comedy film names, in particular, genre, lexical, grammatical and semantic peculiarities;
- 5) examine the structural aspects of the translation of English comedy film names into Ukrainian;
- 6) identify and analyse the main strategies and methods of translating English comedy names 2023–2024;
- 7) develop a set of exercises using English comedy film names and their official Ukrainian translations for classes on the practice of translation from the English language.

The main research methods are both general scientific and linguistic methods. Among the general scientific methods applied, it is important to distinguish the observation, analysis, induction, deduction and generalisation methods. The necessary concepts are defined based on the descriptive method. Among the linguistic research methods applied in the study, there is the structural method for analysing the structural

features of English film names, as well as the comparative and contrastive methods for comparing the original film names and their Ukrainian equivalents to identify linguistic differences and peculiarities of translation.

The film industry plays a very important role in the modern world. Films help people to experience a diverse range of emotions, feel a sense of tension or, on the contrary, relax and enjoy a pleasant picture while watching actors play. Films provide not only entertainment but also make people think about important life issues and help them to understand the world around them better. The cover of a film is its name.

Methodological base of the paper covers the definition of a film name, which is a kind of proper name or onomatopoeia that identifies a film and is a kind of brand and trademark of a film.

The first chapter touches on the aspects of English film names, specifically of the comedy genre, with a detailed description of its features. In addition, there is a classification of other cinematic genres, such as biopic, action film, western, war film, drama, documentary, historical film, melodrama, musical, noir, adventure, parody, political film, disaster, romance, road movie, family film, thriller, science fiction, fantasy, erotic, art house, horror, concert film, dance, sports, etc. Within the framework of this classification, the phenomenon of genre hybridisation is highlighted, demonstrating the combination of different genre forms within one film product. This cinematic phenomenon is widespread in the comedy genre.

The paper also deals with the main elements of a comedy film, one of which is the film name. Speaking about the structural typology of film names, they are divided into word forms, phrase forms and sentence forms. This classification takes into account the morphological and syntactic organisation of film names.

Special attention was paid to the functional analysis of the film names, in which the basic functions were analysed, namely nominative, advertising, informative, pragmatic and prognostic. The nominative function is fundamental as it involves the ability to identify and distinguish a particular film product from others. A film name

allows one to determine exactly what kind of film is being referred to. This function is especially important as there are a large number of films of various genres, which are ordered and systematised with the help of film names. In addition, the nominative function ensures the legal status of the film, as the name refers to intellectual property, so it can be protected from illegal use and distribution.

The advertising function of the film name attracts the attention of the target audience and makes them interested in the film product. The key purposes of the advertising function are to attract attention, arouse a desire to learn more about the film's plot, influence memorability, and build a brand. The peculiarity of advertising texts is their briefness, but high information value and clarity of thought. Such texts should be memorable and encourage the target audience to take specific actions, in particular, to watch the film, thereby increasing overall viewing ratings and boosting profits.

The informative function enables the target audience to receive initial information about the film, which helps them to orientate in the film offerings and create certain expectations from the potential viewing. The information function can hint at the film's storyline and key events and provide information about the genre, theme, main characters and ideological direction. Moreover, it can establish a connection with the primary source of the film on which its plot is based, conveying the mood, general atmosphere and emotional state.

The pragmatic function is to create an emotional impact on the viewer and to evoke a response. In other words, film names can arouse joy, surprise, suspense, intrigue and even fear to hook the audience and make them watch the film. They can also have a manipulative effect, which is achieved through hints or clues about the film's storyline.

The predictive function is closely related to the informative function, as it provides the target audience with information about the genre and plot of the film through a chain of associative words. In the case of prequels or remakes, it may also establish links to previous parts or films. In other words, a film name reminds viewers of already-created film products and hints at new sequels.

The thesis also examines the aesthetic aspect of film names and the systematic classification according to the methodology of the researcher K. Nord, which includes distinguishing, phatic, metatextual, referential, expressive and nominal functions.

The second chapter covers the main aspects of the creation of film names, demonstrating their genre, structural and semantic diversity. A genre analysis of English film names of 2023–2024 revealed the phenomenon of hybridisation of the comedy genre with other film genres. The results of the quantitative analysis showed 74.1 % of comedy hybrids, a significant part of which were combinations of comedy with romance, drama and adventure. This demonstrates the growing demand of the audience for originality and a rejection of tradition.

Studying the properties of the peculiarities of film names gave the possibility to assert that according to their structure, English film names are divided into three main groups: mono-component, bicomponent and multi-component. The analysis demonstrates that the one-component group of film names includes singular and plural nouns, adjectives and past participles.

There are also examples of two-component constructions with noun phrases containing noun determiners, combinations of two nouns and nouns with adjectives. The group of multicomponent constructions is the most informative. Models with articles, possessive pronouns and numerals were identified. The multi-component models contain complete sentences of different communicative types.

In addition, the semantic aspects of English film names of the comedy genre have been investigated. There are three semantic categories, including the names of the protagonist, the names of the place and time, and the category of mixed film names. The first category includes comedy names with the protagonist's name, his or her occupation or social status. There are also names with lexical markers of family and animalistic subjects. Apart from place and time lexemes, the second category includes a group of Christmas names and names containing markers belonging to a particular country. The

third category comprises film names containing lexical markers from the first two categories.

The process of translating film names is an important and, at the same time, rather complicated task for translators because they need to take into account not only genre and structural features but also the cultural specifics of the source and target languages. It should be noted that without considering the cultural peculiarities of different countries, there might be instances when a literally translated film name is incomprehensible to foreign viewers or is meaningless or even offensive, breaking the language norms of the country of translation. Therefore, it is necessary to select the strategies of film name translation thoroughly to avoid troubles and misunderstandings on an international level.

The third chapter of the paper covers a structural analysis of 184 comedy film names, comparing the structural elements of the original names and their Ukrainian equivalents. The most common models are one-component, two-component and three-component constructions. One-component models of names mostly keep their structure when translated into the Ukrainian language while two-component and three-component names tend to be reduced into smaller models or, on the contrary, expanded to more-component forms due to the addition of prepositions, articles, etc. Multicomponent film names mostly undergo structural changes in translation to avoid excessive descriptiveness, however, it is possible to notice the retention of punctuation and graphic features.

Three strategies of film name translation have been identified and analysed. They include direct translation, transformation and full name replacement. The first strategy resulted in the reproduction of 57.2 % of film names, involving such translation methods as transcoding, selection of a lexicographic equivalent and calque. It was applied where there is no culturally specific information in the film names. The second strategy was used for the translation of 33.5 % of names, comprising examples of compression, decompression, concretisation of word meaning, transposition, partial contextual

substitution, meaning extension and descriptive translation. The strategy of indirect translation or full name replacement concerned the reproduction of genre specificity and cultural adaptation of film names, taking into account the peculiarities of the target language. It was used the least, with 9.3 % of all names.

The paper gives a detailed description of the complexity of the profession of being a translator. A highly skilled translator must not only be fluent in the native and target languages but also have a range of professional skills. They should know how to work in a team and carry out organisational activities related to translation and beyond. In addition, a translator needs to have the skills to work with modernised information systems and understand the nuances of machine translation and artificial intelligence.

It is also important to be aware of localisation. Localisation is necessary to avoid misunderstandings between different countries and cultures, as one word or phrase, or even colour, etc., can have opposite meanings in different countries, either positive or negative. Localisation and various methods of translation are introduced at the educational stage for students who are considering employment as translators in various industries, including filmmaking. To acquire and practice the necessary skills, future translators need to undergo theoretical and practical training.

The recommendations made as a result of this study have been implemented in a set of exercises for students of translation. It relates to the topic of cinema, namely English film names and their official Ukrainian equivalents. The set includes seven exercises aimed at summarising theoretical knowledge of semantics, stylistics, strategies and methods of translating film names and developing translation intuition. The developed exercises can be used in classes on the practice of translation from English.

To sum up, the results of the research may provide a basis for further fundamental studies on the issue of English film names in Ukrainian translation.

Key words: English film names, comedy genre, functions, structure, lexis, semantics, translation strategies, translation methods.